

שבִּתון

יהדות | חינוך | תרבות | אקטואליה

בס"ד | פרשת תולדות | גיליון 1146 (שנה 23) | ה' בכסלו ה'תשפ"ד | 18.11.23

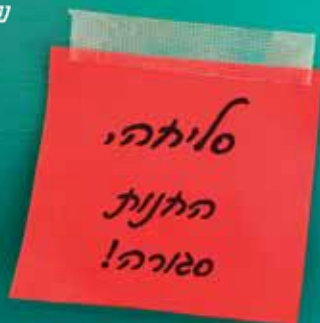

המגזין לקרוא ולדעת

סגור לרגל מלחמה

שתי בעלות עסקים עצמאיים משתפות על ההתמודדות הכלכלית והנפשית בימים אלה - ומאמינות שהעסק יחזור לאיתנו

18

28 "הרבה יותר קל ללדת אותם"

ד"ר חנה קטן, ששבעה מבניה וחתניה מגויסים ללחימה, בטור מלא אמונה

הרב ד"ר אורן דובדבני,
ראש מערך הכשרות

על ייסורים והתגלות

סיפור תולדות יצחק הוא הקצר ביותר בספר בראשית. נדמה כי כל סיפורו של יצחק לא בא אלא כרקע לסיפור הארוך והמפורט על אודות יעקב ובניו. התורה מבקשת לפתוח בסיפור עקרותה של רבקה, המבואר לסיפור לידתם של יעקב ועשו, אלא שהוא מסופר דרך אגב:

"וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לֵה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָהּ הָיָה וַיַּעֲתֶר לֵה' וַתֵּהֱרֶה רַבֵּקָה אִשְׁתּוֹ" (כה, כא). לפני שהתורה מספרת על העקרות, היא מספרת על תפילתו של יצחק. סיבת התפילה מבוארת בסוף. לפני שנבסיר מדוע הדברים נכתבים כפי שנכתבו, חייבים להטעים: 22 שנה הייתה דממה של עקרות בביתם של יצחק ורבקה. יצחק בן 40 היה בקחתו את רבקה (כה, כ) ובן 60 כאשר נולדו הבנים (כה, כו), ואין סיבה שלא נאמר שהמילים "וַיַּעֲתֶר יִצְחָק" לא מתייחסות לכל יום ויום מהשנים האומללות שעברו על יצחק ורבקה. בעוד אברהם אבינו נעמד מול הקב"ה וזעק "מה נתן לי", הרי שבנוגע ליצחק, התורה מדגישה דווקא את התפילה ולא את העקרות!

שאלת הייסורים, האמונה והביטחון הייתה תמיד הליבה הקיומית הנפשית של האדם

<<< המשך בעמ' 14

שולחים חיזוק
לכל עם ישראל
יחד נצח!

בית דיור מוגן לגיל הזהב
בשכונת ארנונה הוותיקה והיוקרתית בירושלים.

- ◆ דירות איכותיות בסטנדרט גבוה עם מרפסות וגנינות
- ◆ שירות רפואי מקצועי
- ◆ צוות מסור הדואג לדייורי הבית 24 ש' ביממה, באווירה משפחתית
- ◆ פעילות חברתית מגוונת
- ◆ במקום ניתנים כל צרכי הגיל השלישי

נווה שלם

לאכלוס מייד
דירת 3 חדרים
+מרפסת

קורא הדורות 27 ירושלים, טל': 050-524-6077
neve.shalem@gmail.com - www.neve-shalem.co.il

דיאלוג בחשיכה

לקיצוניות המזינה את עצמה, ועל ידי כך נוצר מחסום של ממש ביכולת ההקשבה והברכה שיש בה; השנייה בהן היא שלמעשה אין מדובר בדיאלוג, כי אם בהטחת דברים באופן חד צדדי או בתגובה שאין בה רצון או ציפייה להתפתחות, אלא בהטחת דברים בעוצמה החזקה ביותר האפשרית. הדבר מביא לריבוי לעג ובוז, שקר והוצאת דבר מהקשרו, אכזריות מילולית ואלימות, ובסופו של דבר לנזק עצום המתרחש בשדות האלה.

האם אפשר שמאורעות השבועות האחרונים ינערו אותנו גם בתחום זה? האם גם עלינו ישאלו, להבדיל אלפי הבדלות, מפני מה לא דיברנו? האם יש אפשרות שמה שלא עשינו בעצמנו לפני שמחת תורה וחויבנו לעשות על ידי ההשגחה העליונה בימים שאחרי החג, לא יתאדה אלא להפך - יביא אותנו למקום שבו נשמח בהתרחשויות שבין אדם לחברו, דווקא כאשר אין הם דומים ואין הם מסכימים האחד עם השני, ונשוב לתרבות המחלוקת המבורכת של עם ישראל?

הרבה מאוד תלוי בנושא זה בנו עצמנו ובתביעה של כל אחד בעולם שבו הוא פועל, להעדיף את הדיבור על פני כל דרך אחרת ואת הקשר על הנתק. אפשר שנתברך מזה.

– ycherlow@gmail.com –

הזה. הדבר גם נלמד מהניסיון האנושי - קשה למצוא אדם שלא חווה בחייו את ההתרחשויות המופלאה שמתחוללות כאשר נפגשים פנים בפנים, פותחים האחד כלפי השני את הלב, מדברים בשפה מאירה ומבקשת וחותרים למצוא דרך משותפת. לצערנו, פעמים רבות זה לא פועל, אולם כאשר משווים את תוצאות הדרך הזו עם החלופה - "בא אחיך במרמה ולקח את ברכתך" - ניתן לראות אותה כעדיפה פי כמה מונים על כל דרך אחרת.

האם אנו עצמנו, כציבור, שכחנו איך מדברים האחד עם השני? נראה כי הדבר תלוי מאוד במרחב שבו אנו מתנהלים. בחיים האמיתיים והממשיים נותרו החוקים החברתיים במקום המבורך שלהם. זה נכון בימים רגילים, ועל אחת כמה וכמה בימי מלחמה, שבה לוחמים כתף בצד כתף חיילים בעלי דעות מגוונות, עולמות חלוקים ופער תרבותי. שם הם מגלים גם את העונג והעושר שבשיח המתרחש. לעומת זאת, כאשר מרחב חילופי הדעות הוא הרשתות החברתיות - מתחולל שם דבר מה אחר לחלוטין.

הדבר נובע משתי סיבות עיקריות: הראשונה בהן היא השליטה האלגוריתמית במעטפת השיחות, המביאה לכך שאדם עטוף בדרך כלל באלה שהוא חושב כמותם. שיח שאינו מאתגר על ידי עמדות אחרות מניע

מפני מה לא דיברה רבקה עם יצחק? למה לא הציבה בפניו את הטעות הגדולה שבברכת עשו? והלאו בסוף הפרשה היא כן ניצבת בפני יצחק, וכן אומרת לו "קצתי בחיי מפני בנות כנען", ואם כן, ערוץ הדיבור היה פתוח ביניהם? רבים שאלו שאלה זו ונתקלו שוב בעובדה שיש בה מן התסכול: התורה לא כתבה למה, ואין לנו דרך לדעת את הדבר אלא רק לשער, בלשון ספק ובלי יכולת הכרעה.

ואכן, ההשערות שניתנו לשאלה זו רבות מאוד: חלק ביארו בצורות שונות שוודאי שערוץ הדיבור היה פתוח, אך כאשר מדובר בברכות לא היה מקום להתערב או לא הייתה אפשרות לעשות זאת; חלק פירשו כי בלי שיצחק עצמו ייווכח שיעקב מסוגל להיות גם עם "ידי עשו" הוא לא ישנה את עמדתו, והייתה חשיבות לגרום לכך שיצחק עצמו יאמר "גם ברוך יהיה". כאמור, לשאלה זו ניתנו הצעות שונות, שכולן השערות.

מה שמיוחד במגוון הגדול של התשובות הוא ההסכמה ביחס לעדיפות הדיבור. בין אם נצדיק את אמירת יעקב אבינו "אנכי עשו בכורך", ובין אם נכיר בכך שהיה לאמירה זו מחיר רב שצריך כפרה, עד שחכמים ראו את זעקת עם ישראל בימי מרדכי ואסתר תוצאה של זעקת עשו - נקודת המוצא היא שהדיבור הישיר עדיף, ועל כן יש לשאול מפני מה לא התרחש במקום

שי יוגב-עלי גיאוגרפי עולמי

SHAI KOSHER GEOGRAPHICAL TOURS

שי עולמי Shai Olami

אוסטרליה וניו זילנד

21 ימים | 27.2.24, 30.1.24

\$11,000

המסלול המוצלח ביותר מקומות אחרונים

פלאי אנטרקטיקה

הקוטב הדרומי

יציאה 14.1-26.1

\$13,590 בתוספת טיסות הלוך ושוב

פנסיון מלא כשר

בהדרכת שי יוגב (טיול רביעי באנטרקטיקה)

החלה ההרשמה לדצמבר 2024

מובטח

מקומות אחרונים

• המחיר לאדם בחדר זוגי • המחיר תלוי בסוג החדרים • השייט כולל פנסיון כשר מלא.

לפרטים והרשמה: 054-6805468 עדיפות לפנייה בווצאפ

עם הנצח ינצח

more & more

ילדינו ונכדינו שבחזית
עם ישראל שנתרם כולו בעורף
ואנחנו, באחוזת יונתן שזוכים לקחת חלק
ולשאוב כוחות מהקהילה המיוחדת שלנו

מח"ד
בכל
דירה

פרויקט קהילתי
לבני 55+ ביישוב יד בנימין

אחוזת יונתן

"ברגע קטון עזבתיך, וברחמים גדולים אקבצך"

אחוזת יונתן

חזון קהילתי חדש לבני 55+

יד בנימין מ.א. נחל שורק 072-3950738

www.ahuzatyonatan.co.il

חפשו
בגוגל: אחוזת יונתן יד בנימין 9

קולה של אמה

שולחת, קוראת לו ומצווה עליו כי יברח "אל לבן אחי חרנה". נכון, זה לא בדיוק ייחוס שיש להתגאות בו, אך רבקה אינה מתכחשת לו. בין שני האחים - "לבן אחי" ו"עשו אחיך", עדיף הראשון.

והנה, בנקודה זו, לאחר תקופה ארוכה של אֵלם ושתיקה, מתחילים, לכאורה, רבקה ויצחק לדבר ביניהם. אכן, דקדוק בפסוקים מלמד שגם כאן לא מתקיים דו-שיח של ממש: **"וַתֹּאמֶר רַבֶּקָּה אֶל יִצְחָק קִצְצִי בְחַיִּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם לֵקַח יִצְחָק אִשָּׁה מִבְּנוֹת חַת כְּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים"**. למרות האמירה החריפה שבסוף דבריה (היכולה לרמוז על נכונות לאובדנות), יצחק אינו מגיב. יצחק אינו משיב לרבקה, אך מפנים את המסר. הוא מצווה על יעקב בנו שילך לבית בתואל. בנקודה זו שב ומדגיש הכתוב את ייחוסה של רבקה. **"לָבָן בֶּן בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אֲחִי רַבֶּקָּה אִם יִצְחָק וְעֵשָׂו"**. רבקה היא בת בתואל, אחות לבן, אמו של יעקב ועשו (ורק דמות אחת חסרה: יצחק! וד"ל ואכמ"ל).

רבקה מלמדת אותנו שאמא, ובעצם כל הורה ומחנך, אינם יכולים ואף אינם רשאים להתכחש ל"עשבים השוטים" שצמחו בגינתם. למרות כל מה שעבר עליה, למרות שעשו מבקש להרוג את אחיו, בנה הקטן, רבקה הייתה ונותרת לא רק אֵם יעקב אלא גם אֵם עשו (ויושם אל לב לסדר ההפוך: קודם "אֵם יעקב" ורק אחר כך "עשו"). בניגוד ליצחק, ש"כהו עיניו מראות" וביקש לכרך רק את בנו הגדול עשו, תוך התעלמות מוחלטת מיעקב, מלמדת אותנו רבקה שלא זו הדרך.

הוא הדין ל"עשב השוטה" לבן. רמאי ככל שיהיה, הוא נותר אחיה. דווקא בשל סטייתו מן הדרך, רמאותו ומעשיו הנכלוליים, קיימת חובה לשמור עימו על קשר. גם אח טועה ותועה - אח הוא, וקיימת חובה לקרבו, למען יתקן את דרכיו ואולי ישוב - הוא או צאצאיו (רחל ולאה) - אל הדרך הישרה.

- aviadhacohen3@gmail.com -

כיצד יערים על אביו. האב, יצחק, סגי נהור, "חשוב כמת", יושב על מקומו. סביל. הבן צריך לגשת אליו כדי שיוכל לממש אותם, מאכילים אותו ומשקים אותו יין.

גם בשלב זה רבקה נוכחת-נפקדת. דמותה אינה נראית בזירה, אך היא צופה במתרחש מאחורי הקלעים. קולה נעלם-נאלם בחליפת הדברים המרגשת והמתוחה שבין יצחק לבניו. נתק זה, בין רבקה לאישה יצחק, מאפיין את כל מערכת היחסים ביניהם. למן פגישתם הראשונה שורה על מערכת היחסים ביניהם עננה כבדה, מעיקה, אֵלם מוחלט.

כך כבר במפגש הראשון (כד, סד):

אחד הקטעים הידועים בפירוש רש"י לתורה, הוא פירוש שנתפרסם דווקא בשל מה שאין בו. **"וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וַיִּלְךָ פְּדָנָה אֶרֶם אֶל לָבָן בֶּן בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אֲחִי רַבֶּקָּה אִם יִצְחָק וְעֵשָׂו"** (בר', כח, ה). כל הייחוס מפורט כאן, פרט לא נעדר. "בן בתואל", "הארמי", "אחי רבקה", "אֵם יעקב ועשו". אף שהדמויות מוכרות לנו משכבר הימים, טרח המקרא ומפרט את הייחוס כולו (כפי שעשה גם בתחילת הפרשה - כה, כ).

בנקודה זו רש"י מפטיר בקצרה: **"אֵם יעקב ועשו - איני יודע מה מלמדנו"**. לצד מידת הענווה הגלומה במילים אלה, טמון כאן מסר פדגוגי

רבקה מלמדת אותנו שאמא, ובעצם כל הורה ומחנך, אינם יכולים להתכחש ל"עשבים השוטים" שצמחו בגינתם

יצחק, "ניצול העקדה", צופה מרחוק ברעייתו לעתיד אך אינו מחליף עימה מילה. רבקה מדברת על אודותיו עם העבד-השליח בלשון זרה, מנוכרת: **"מִי הָאִישׁ הַלֹּז"**. והעבד, הוא ולא רבקה, "מספר ליצחק את כל הדברים אשר עשה".

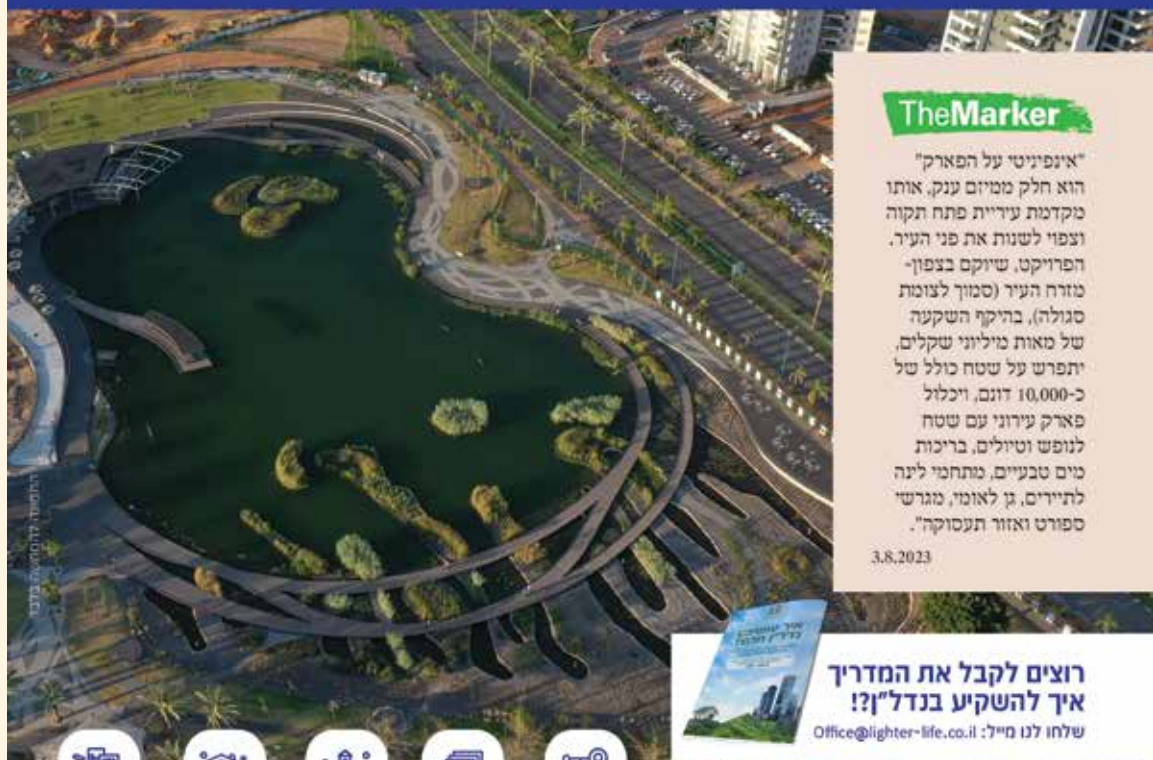
רבקה ויצחק אינם מדברים. יצחק "מביא אותה" אל אוהל אמו, אוהב אותה, אך אינו מחליף עימה מילה. גם בשעת עקרותה, כל אחד מהם עומד בזווית אחרת ומתפלל. בשעת הירידה לגרר אומר יצחק לאנשי המקום, כמעשה אביו אברהם, "אחותי היא". רבקה שומעת ונותרת באילמותה. כך גם בהמשך. רבקה מדברת עם יעקב, יעקב מדבר עם יצחק, אך רבקה ויצחק אינם מדברים ביניהם. שתיקה רועמת. משעלתה תוכניתה יפה, מגיעות אל רבקה השמועות, אך רק בדרך עקיפה. "ויוגד לרבקה", אומרים לה. רבקה שבה ומושכת בחוטים. בשלט רחוק היא מתפעלת את "יעקב בנה הקטן",

חשוב: בניגוד לחכמים (קל וחומר לפוליטיקאים) שבטוחים הם בעצמם שיודעי כל המה, מכריז רש"י: **"איני יודע מה מלמדנו"**. מי שיודע הכל - גם מעט אינו יודע. פרשנים אחרים ניסו לתת טעם בפירוט הארכני. אפשר, שהתחקות אחר מהלך הפרשה כולה עשוי להסביר מעט מה טעם מצאה תורה בפירוט כל הייחוס דווקא כאן. פסוקים אלה באים לאחר תיאור מפורט של מעשה העקבה המתוחכם, והסבת הברכות מעשו ליעקב. יצחק מצווה את יעקב להימנע מלקחת אישה מבנות כנען ושולח אותו פדנה ארם אל בית בתואל. עצה זו לא הייתה פרי יוזמתו שלו, אלא של "האישה שמאחור".

דקדוק בפסוקים חושף את המהפך המשמעותי בדמויות המרכזיות שנוטלות חלק בפרשה. בפרק הקודם רבקה פעילה כל העת - יוזמת, מפעילה, טובחת, מבשלת, אופה, מלישה, מדריכה את בנה הצעיר

מומחי נדל"ן: הציבור לא מבין את ההזדמנות שיש בשוק כיום!

בלב גוש דן, ניצבת לה קרקע אסטרטגית שעתידה להפוך למבוקשת במיוחד הודות למיקומה הייחודי והאטרקטיבי הכירו את מתחם 'אינפיניטי על הפארק' בפתח תקווה המתחם שוכן לצד תחנת רכבת ושכונות שוקקות חיים והוא נחשב לעסקה הכי לוחטת של האזור.

TheMarker

"אינפיניטי על הפארק" הוא חלק ממיזם ענק, אותו מוקדמות עיריית פתח תקווה וצפוי לשנות את פני העיר. הפרויקט, שיוקם בצפון-מזרח העיר (סמוך לצומת סגולה), בהיקף השקעה של מאות מיליוני שקלים, יתפרש על שטח כולל של כ-10,000 דונם, ויכלול פארק עירוני עם שטח לנופש וטיולים, בריכות מים טבעיים, מתחמי לנה לתיירים, גן לאומי, מגרשי ספורט ואזור תעסוקה".

3.8.2023

רוצים לקבל את המדריך איך להשקיע בנדל"ן?!

שלחו לנו מייל: Office@lighter-life.co.il

במרכז הארץ
ליד מנחת הרצליה

הקרע נמצאת שרב
אחד לפני איש

חומרה משוקעת
אמנם

בהמאס לד"ח שחמי
תקן 22

תורה הכונה 4,000
יד יד בגוש דן

PEARL COHEN

בליווי משרד עו"ד הבינלאומי פרל כהן

LIGHTER LIFE
CONTEMPORARY DESIGN

CONTEMPO
Real Estate

לפרטים וקביעת פגישה חייגו:

***6945**

הירקון 5, בני ברק | www.lighter-life.co.il

מסע האלונקות של הדורות

פרשת תולדות פותחת בציור ה'תולדות' של 'אבות' האומה: **וְאֵלֶּה תּוֹלְדֵי יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק** (בר' כה, יט). אח"כ מוזכרת גם לידת יעקב: **וְאֶחָדִי בֶן יִצְחָק אָחִיו וַיֵּדוּ אֶחָת בְּעֶקֶב עָשׂוּ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב** (שם כו). הדגש על ה'תולדות' שבין האבות מורה שיש ביניהם רציפות, המשכיות ושותפות לסלילת אותה הדרך: **"אברהם הוליד את יצחק - כלומר יצחק תולדתו וזרעו וממלא מקומו"** (בכור שור שם).

הדמיון ביניהם היה בדרך המשותפת וגם בממדים החיצוניים: **"ואמר 'אברהם הוליד את יצחק', ולא אמר יעקב ועשו. להורות כי תולדותיו לא היו אלא היות בן אברהם, צדיק כאביו והולך בדרכי ה'. בעניין שהיה ניכר במעשיו שהיה בן אברהם, וכל הרוואה אותו אומר בוודאי אברהם הוליד את יצחק, כי הוא דומה לאביו במעשיו. ולזה רמזו ז"ל באומרם (תנחומא תולדות א) 'אברהם הוליד את יצחק, שהיה זיו איקונין שלו דומה לאביו, בעניין שכל העולם יאמרו אברהם הוליד את יצחק. וכ"ל להורות על מעשיו שהיו מתוקנים כמו שהיו דרכי אביו, וכמו שהיה דומה במעשיו כך היה דומה בצורתו"** (צירור המור' שם).

מאז האבות אנו ממשיכים את 'מסע האלונקות של הדורות'. בחודש כסלו אנו מעלים על נס את חלקם של דור החשמונאים בנשיאת המסע לדורות. **"שאלמלא הם נשתכחה תורה מישראל"** (רמב"ן בר' מ"ה).

אשרי חלקו של מי שזכה להיות **"מנושא" אלונקת הדורות**.

מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ולשמירתם לבל יאונה להם כל רע, לרפואת בני מרדכי אברהם בן מלכה נ"י ולרפואת כל הפצועים ולהשבת החטופים

- eliezershenvald@gmail.com -

הכבדה על כתפיו, והשאר 'נישאים' על האלונקה. זהו מסע מפרך המתקיים בשטח מלא מהמורות, עליות ומורדות, ואין 'שוויון בנטל'. לצידי המסלול של 'מסע האלונקות' ניצבים איבי ישראל שבכל דור, 'העומדים עלינו לכלותנו', ומנסים לפגוע בנושאי האלונקה ובנישאים עליה, ולהטות אותה ממסלולה. לשם כך הם משתמשים באמצעים תרבותיים ורוחניים, ובאמצעים אלימים ומלחמתיים. מטבע הדברים 'נושאי' האלונקה פגיעים יותר. כך מועברת האלונקה ב'מסע הדורות' - מדור אחד לאחריות של הדור הבא. כל אחד בתורו.

מאז פרצה מלחמת 'חרבות הברזל' הזדמן לנו לשוחח ב'שטחי הכינוס' שבשערי עזה ובשטחי האימונים בכל מרחב הדרום, עם אלפי חיילים ומפקדים מיחידות שונות, סדירות ומילואים. היו ביניהם כאלה שכבר השתתפו בלחימה וכאלה שהיו לפני לחימה.

מאז מלחמת שלום הגליל זכינו להשתתף במלחמות ישראל כמפקדים בצה"ל, אולם תמיד היינו בגזרה מסוימת. לראשונה הזדמן לנו לקבל תמונה רחבה ומגוונת, המייצגת את החתך הכללי של חיילי צה"ל הלוחמים. המכנה המשותף שפגשנו כמעט אצל כולם הוא אמונה מוחלטת בצדקת

האם זהו תוצר חינוכי או שיש פרופיל של דנ"א נפשי, מיוחד, שמסליל אותם להיות מ'נושאי האלונקה'?

קשה להסביר מה מניע כל אחד מהם לבחור להיות מ'נושאי' האלונקה, המבקשים לשאת בכובד האחריות, הרוחנית והביטחונית, ולא לחפש את הדרך להימנע מכך ולמצוא את עצמם על האלונקה. אולם, ניתן להבחין שהם מתעקשים להיות מ'נושאים' ולא מ'נישאים'. אם נשים אותם על האלונקה, הם יתקוממו וימצאו את הדרך כיצד להיכנס תחת האלונקה. האם זהו תוצר חינוכי או שיש פרופיל של דנ"א נפשי, מיוחד, של טיפוסים, שמסליל אותם להיות מ'נושאים', ודנ"א של אלה המכוון אותם למצוא את עצמם להיות מ'נישאים'? פעמים רבות הם אפילו אינם מבקשים על כך הוקרה או הערכה, הם מרגישים שלכך נועדו. בשטחי הכינוס והאימונים פגשתי אלפים מ'נושאי האלונקה' של דורנו, למרות הסיכונים, והם ראויים להערכה ולהוקרה.

המלחמה, עוצמה ונחישות להיות שותפים בלחימה ולקחת אחריות על גורל העם והמדינה, מתוך מודעות מלאה לסיכונים שיש בה. רבים מהם היו יכולים להיפטר ממנה, מסיבות שונות, והיו בהם לא מעט מתנדבים שנלחמו בכל כוחם כדי שיגייסו אותם ללחימה. הם לא היו מוכנים לסבול את המחשבה שהם יישארו בביתם, בזמן שאחרים נלחמים כדי להגן עליהם ועל משפחתם, ועל המדינה והעם.

מאז עלה עם ישראל על במת ההיסטוריה, הוא נמצא במסע מתמשך אל עבר העתיד, שלו ושל העולם. של תיקון עולם במלכות שדי. אבות האומה פרצו את הדרך והתוו את הכיוון. מאז כל דור תורם את חלקו ומתקדם בו ככל יכולתו. אולם, אין מדובר במסע רגיל. זהו 'מסע אלונקות', שבו יש חלק מהאומה שלוקח אחריות על גורלה ודרכה ו'נושא' את האלונקה

Pause Now

מרחב ריפוי והתחדשות בטבע
היער הסודי • קפריסין

• וואטס אפ חמיד ב-
052-5555-770

www.secretfo.rest

בואו לבנות מחדש את החוסן המנטלי, להרפות, להתרענן, לאפשר לנפש לעבור ריסטרט.

קחו רגע הפסקה מהחדשות, פאנו מהסטרס, קחו נשימה עמוקה והתחילו תהליך של ריפוי וחזיון עצמי. מחכים לכם עם הרבה אהבה ♥

By *yonik*

R E F R E S H I N G I N E R L I F E

סבלנו הוא הצלחתם והצלחתנו היא סבלם

מן ההיבט הלאומי שימרה אותנו הנצרות כמוצג מוזיאוני. כאשר פיטר יאנסן המסורק למשעי יוצאים מן הכנסייה הקתולית ביום א', שואל יאנסן את אביו פיטר: "אבא, מי זה האיש הזקן המלוכלך הזה היושב ומקבץ נדבות בפתח הכנסייה?", "זהו 'אהה', עונה פיטר באנחה גדולה, "זהו אחינו הגדול, בן לעם היהודי שהאל עזבו ובוחר בנו במקומו". סבלנו הוא הדבק של אמונתם הדתית.

בחינת המילים הללו במשמעות מודרנית של דת ולאומיות מעלה כי דברי תורה אלו רלוונטיים ומדויקים להפליא גם בימינו. בשתי משמעויות אלו מתקיימת אינטראקציה מתמדת בין היהדות לנצרות, באופן שמתקיים כל הזמן 'חוק שימור הלאומים'.

– hazutg@gmail.com –

תיאולוגית לדתם וללאומיותם. סבלנו הוא הצלחתם והצלחתנו היא סבלם - "ולאם מלאם יאמן". ריבוי בתי כנסת, גידול במספר הישיבות והגדלת כוח התורה בארץ ובעולם, אינם מהווים איום תיאולוגי על עולם הנצרות. רכיבים אלו אינם מחזקים את היסוד הלאומי בעיניהם, אלו הם ריטואלים דתיים חסרי תועלת שאינם מעידים על 'בחירה מיוחדת' של הא-ל ב'ישראל שבבשר'. קיום מצוות על פי פאולוס הוא דבר מיותר לחלוטין, "העיקר היא הכוונה", כך הוא כתב. 'כיפת ברזל', ניצחון במלחמות ישראל, פרסי נובל, הצלחה חקלאית בארץ הקודש, ראש ממשלה מכובד בעולם, ואפילו ניצחון של מכבי תל אביב בכדורסל ודומיהם - הם הרכיבים הפוגעים בבטנם הרכה. הצלחות אלו המטות את הכף ב'כלים השלובים' לכוון העם היהודי, גורמים בהכרח להשפעה הפוכה בנצרות.

על 'שמעאל אין מה להתפלא, שהרי הוא 'פרא אדם' - פרא במהותו ובטבעו, עם דמות של 'אדם'. הוא אינו אחינו הטבעי, הוא יצא מהגר המצרית. אבל עשו!

בימים הקשים העוברים על עם ישראל נראה כי העמים הנוצריים לכאורה איתנו. אפשר שקיימת זהות אינטרסים רגעית ברמה המדינית, אבל ברמה הלאומית, כפי שתורה מתייחסת ליסוד הלאומיות, אין המצב כך. האנטישמיות הכל כך מושרשת בנצרות מרימה את ראשה. הם אוהבים אותנו מושפלים, שרופים ודוויים, לא מנצחים. אחינו הצעיר (הדת הנוצרית) 'שמר' עלינו לאורך כל ההיסטוריה. יותר נכון 'שימר' אותנו לעקידה בלתי פוסקת.

'השימור' של העם היהודי במצבו הנורא, על ידי 'אחינו הצעיר', משרת את הנוצרים. שפלותנו מספקת הוכחה

לקראת חנוכה

תיקון וחידוש כלי כסף

מלאכת מוחשבת

באחריות מלאה!

פטנט עולמי

ציפוי לק מיוחד לכלי כסף השומר על הברק ומונע השחרה לאורך שנים.

מקבלים עטרת כסף לחידוש • קונים כסף ישן

ברוך רובינשטיין 054-6457011

יצחק הוא שצחק אחרון

אולם יצחק לא נגרר מגרר. הוא בא כדי להישאר, ליצור ולהראות בעלות בארצו. בדרכו במאבק עם הפלישתים הניח יצחק את היסודות לדרכי ההתמודדות שאותן צריכים לנקוט גם בניו במאבקם על ארץ ישראל. גם אחרי שסותמים הפלישתים את הגולל על בארות המים ומחבלים ביכולת הקיום שלו, יצחק לא נסוג אחור.

אזור גרר בו נאחז יצחק הוא בדיוק אזור הנגב המערבי בו נמצאים היישובים שהותקפו באכזריות בשמחת תורה. הקרבה של גרר לעזה מופיעה כבר בפרשת נח: **"וַיְהִי גְבֹל הַפְּעֻזִּי מִצִּידֹן בְּאֶמְהָ גְרָרָה עַד עֵזָה"**. חוקרי המקרא מזהים את גרר עם תל-ג'מה, שנמצאת על שפתו הדרומית של נחל הבשור בקרבת רעים וכיסופים.

במלחמת העצמאות הותקפו יישובי גרר על ידי המצרים ומקצתם אף נאלצו לסגת, אך ההתיישבות באזור גרר חזרה והתחזקה, כפי שעשה לאחר שהותקף לראשונה. יצחק חזר והמשיך גם כשהותקף בשנייה, והוא קורא למדינת ישראל להביא לכך שתושבי גרר של זמננו שספגו מכה נוראה בשבת השחורה, יוכלו לשוב ליישוביהם ולפרוח בדרך שהוא עשה בזמנו.

יצחק לא נרתע כשהפלישתים התעסקו עימו בבאר עֶשֶׂק, ולא נסוג מפני המריבה וההסלמה בבאר שֶׁטָנָה, ולבסוף צמח והתרחב בבאר רְחִבּוֹת. באמצעות התמדה ודבקות במשימה, הוא גרם לפלישתים להבין שעליהם להשלים עם קיומו במרחב ולכרות איתו ברית שלום. אחרי הרבה דם ודמעות יצחק צחק אחרון, והמסירות שלו, שהחלה בעקידה והמשיכה בגרר, הפכה סמל לדורות עד היום הזה.

– ronnlbtch@gmail.com –

כל אחד משלושת האבות בנה יסוד אחד משלושת מרכיבי היסוד של היהדות: אברהם יסד את עם ישראל, הוא היה לעברי הראשון, והראשון שנקרא אבינו; יעקב, שהיה "איש תם יושב אהלים", הניח את התשתית של אוהלי התורה; ואילו יצחק בא לקבוע את היסוד של ארץ ישראל. אולי האפיון שלו במידת הדין והגבורה קשור גם בכך שהקיום היהודי בארץ עמד מאז ומעולם בסימן של מידות אלה, והיה תמיד רצוף קשיים, מאבקים ומכאובים.

יצחק התחבר לאדמת הארץ ונצמד לקרקע כפי שלא עשה אביו ולא יעשה בנו. אברהם, כמו גם יעקב ובניו, היו אנשי מקנה ורועי צאן, וכדרכם של

לא קל לבוא אחרי אברהם אבינו. אברהם היה פורץ דרך ומהפכן גדול, שפתח דף חדש בהיסטוריה האנושית. יצחק עלול להיחשב רק כחוליית ביניים בין האבא הדומיננטי והדגול, אברהם, לבין הבן החשוב והמרכזי, יעקב.

אולם למען האמת, יצחק אחראי לביסוס אחד היסודות המרכזיים של העם היהודי: הקשר המחייב והעמוק לארץ ישראל. פרק כ"ו מוקדש כולו להיאחזות העיקשת של יצחק בארץ מול אויבים שרוצים לפגוע בו ולגרשו ממנה. כבר בפתיחת הפרק אנו מתוודעים לזיקה המיוחדת של יצחק לארץ, כאשר שרר בה רעב כבד. בניגוד לאברהם, שירד מצרימה בשל רעב,

המסירות של יצחק, שהחלה בעקידה והמשיכה בגרר, הפכה סמל לדורות עד היום הזה

רועים היו נודדים. רק יצחק, עובד האדמה, נצמד לאדמת הארץ, והאדמה האירה לו פנים: **"וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בִּשְׂנָה הָהוּא מֵאָה שְׁעָרִים"**. זאת בדיוק הסיבה שבגללה הפלישתים גילו כלפיו התנגדות כה עזה. אברהם היה בעיניהם אפיזודה חולפת. מבחינתם הוא היה נווד הנוסע "הלך ונסוע", ואף הוא עצמו, כשבא לקנות חלקת קבר לאשתו, קרא לעצמו "גר ותושב"; יעקב חזר לארץ מחנך טעון בפחדים מפני עשו ומפני "יושב הארץ", וכשביקש לשבת בה בשלווה לא זכה לכך; יצחק, לעומתם, היכה שורש, והפלישתים נבהלו וקראו לו: **"לָךְ מֵעַמְּנוּ כִּי עֲצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מֵאָד"**. הם מילאו עפר בבארות שכרה אביו, והתעקשו להכחיש את זיקתו ההיסטורית למקום.

ובניגוד ליעקב שעתידי אף הוא לרדת מצרימה בשנות הרעב, יצחק מקבל ציווי מוחלט: **"אַל תֵּרֵד מִצְרָיִם... גֵּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת"**.

מדוע נאסר דווקא על יצחק לצאת מהארץ ולשבור שבר במצרים? חז"ל הסבירו זאת בכך שהוא נולד בארץ, אולם נימוק זה אינו משכנע לגמרי שהרי גם יעקב נולד בארץ, ובכל זאת הותר לו לצאת מגבולותיה. מדרש הגדול מסביר שנאסר עליו לצאת "לפי שהועלה עולה תמימה ונתקדש קדושת עולם" במעשה העקידה, אולם הקשר בין העקידה והיציאה אינו הכרחי. נראה שהאיסור על יצחק להישאר בארץ היה צו עקרוני שנועד להפוך אותו לדוגמה ולמופת לצאצאיו, שעתידיים להידרש ממש כמוהו למאבק קשה על הקיום בארץ ישראל.

מוזמנות באהבה!

מפונות הדרום והצפון
מוזמנות להשתתף בחינם!

בקורס תרבות ייחודי המשודר ביוטיוב

בימי שלישי בבוקר / הרצאות משתנות

שלחי הודעה למספר: 053-3004152

רשמי בה: שמך (פרטי ומשפחה), וכתובת מגורים קבועה

ותקבלי קישור להשתתפות!

הקרב על בארות יצחק

הודיעו: "האויב פרץ משלושה צדדים. המצב נואש, אנו משתמשים ברימונים". למרות זאת, החזיקו המגינים מעמד עוד כמה שעות. המצרים התקדמו וכבשו יותר מחצי מהמשק, ואף הזעיקו תגבורת להשלמת הכיבוש. בשעה 17:00 שידרו המגינים כי מצב המשק קשה וכי נכשלו בהתקפת הנגד. אבל באותה שעה ממש הגיעה תגבורת. כמה ימים קודם הוחלט במטכ"ל לשלוח תגבורת לעזרת יישובי הדרום, וזו הגיעה בדיוק בזמן המתאים. גדוד פשיטה של חטיבת 'הנגב' מלווה בסוללת תותחים הגיע, ומייד הפגז את ריכוז הטנקים והזחלים של האויב המצרי. בשעה 18:30 כבר שידרו המגינים כי האויב נפגע ומתחיל לסגת. "הטנקים (המצרים) בורחים ומטילים את הנשק לאורך דרך נסיגתם... אבודותינו: 17 הרוגים, 15 פצועים, נזקים כבדים למשק. אבדות האויב: כ-200 נפגעים, מהם הרוגים רבים ושלל רב" (נ' לורך, 'קורות מלחמת העצמאות', עמ' 351).

בימים שלאחר מכן שוב לא תקפו המצרים את בארות יצחק. לחימתם עזת הנפש של אנשי בארות יצחק, כפר דרום ושאר יישובי הסביבה סייעה ללא ספק במאמץ למנוע מהמצרים להגשים את מטרותם ולהתקדם לכיוון תל אביב. בשטח בו לחמו מגיני הקיבוץ בארות יצחק, ניצב כעדות אילמת מגדל המים המופצץ. את השדות מעבדים אנשי קיבוץ 'עלומים', שאף הם נקלעו למלחמה עזה בשבת שמחת תורה, בדיוק מאותה הסיבה. גם הפעם, ב"ה, גברה יד כוחותינו יחד עם מגיני הקיבוץ, ועוד יתקיים בהם הכתוב בפרשה: **"וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִיא וַיִּמְצָא בְּשָׂנָהּ הַהִיא מָאָה שְׁעִירִים וַיִּבְרַכְהוּ ה'"** (בר' כו, יב).

מלכם אבימלך: **"וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל יִצְחָק לָךְ מַעֲמֵנוּ כִּי עֲצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מָאֹד"**. הקיבוץ 'בארות יצחק' היה אף הוא על סף גירוש במלחמת העצמאות. הצבא המצרי, שפלש לישראל הצעירה למחרת הכרות העצמאות, הפגז את הקיבוץ מהיבשה ומהאוויר. בארות יצחק שכן אז ממזרח לעיר עזה. הקיבוץ שימש נקודת קשר חשובה שממנה יצאו החלוצים והקימו שלוש מתוך 11 הנקודות בנגב ב-1946: בארי, תקומה וכפר דרום. לאחר ההפגזה הראשונה של המצרים, פונו האימהות והילדים למרכז הארץ. כ-60 לוחמים ולוחמות נשארו במשק הדתי,

"וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אֲבֹרָהִם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אֲבֹרָהִם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשֵׁמֹת אֲשֶׁר קָרָא לָהֶן אָבִיו" (בר' כו, יח). יצחק חפר בארות, והפלישתים סתמו אותן. הוא התכוון להרבות חיים, והם סתמו את הבארות כדי למנוע חיים במקום. יצחק נאבק לא רק על הבארות עצמן, אלא גם על השמות שלהן. וכל כך למה? מסביר 'העמק דבר': 'למען לא יוכלו לערער עליהם, אחרי אשר כבר החזיק בהם בימי אברהם אביו בלי ערעור. יצחק הקפיד על הוכחת בעלות, באמצעות הנצחת השמות של

אברהם ויצחק בונים תוך הנצחת שם ה', ואילו הפלישתים שוטמים את יצחק וסותמים את בארותיו

והם עסקו בעיקר בהתבצרות לקראת התקפה מצרית צפויה. התקפת המצרים החלה ב-10 ביולי (1948) בהפצצות מן האוויר ובתותחים, אך עדיין לא בידי חיל רגלים. ההתקפה הרגלית החלה במפתיע ב-15 ביולי. כל הלילה היו עסוקים בהתבצרות. בחמש בבוקר הלכו לישון. חצי שעה אחר כך החלה התקפה אווירית. ההתקפה נמשכה כל אותו היום. הארטילריה המצרית ירתה פגזים על המשק, ובחסותה החלה ההסתערות הרגלית. המצרים הצליחו לפרוץ את שורת הבתים הצפונית, ומגיני הקיבוץ קיבלו הוראה לסגת לקו השני, שתוכנן מראש. זמן קצר אחר כך, בשעה 10:00 בבוקר, הודיעו כי בריכת המים נפגעה והמים מציפים את התעלות והמקלט. תחמושת בכמות גדולה נרטבה. גם הקשר הפנימי נפגע. בשעה 10:40

הבארות, אך הקנאים הפלישתים לא התחשבו בכך וסתמו באר אחר באר". הסבר מקיף יותר כותב בעל 'הכתב והקבלה'. לדבריו, אברהם הנציח בעזרת שמות הבארות את חסדי ה' ופעולותיו. לדוגמה קרא את שם המקום ה' 'יראה' או ה' נסי'. הוא רצה להפיץ את שם ה' בעולם, וכל מי שבאו לשאוב מן הבאר אמרו את שם הבאר. אלא שלאחר מות אברהם סתמו הפלישתים את הבארות "ובהתבטלות הבאר נתבטל שמה". ובא הכתוב להודיע כי יצחק אחז במעשי אברהם והתאמץ לחפור אותן הבארות ולהחזיר שמותן, כדי להחזיר עטרת אמונה אמיתית למקומה. לדבריו, זהו קרב על התודעה. אברהם ויצחק חופרים ובונים תוך הנצחת שם ה', ואילו הפלישתים שוטמים את יצחק וסותמים את בארותיו מתוך קנאה. הפתרון מבחינתם הוא גירוש, כדברי

האגף לתרבות יהודית ומנהל החמ"ד
בשיתוף מדרשת קשת יהונתן

מזמין את ילדי ישראל ומשפחותיהם לחידון חווייתי - מקוון

בתכנית החידון:

שירים, מפות ותצלומים מתוך החוברת "מי אני שיר ישראלי",
בהוצאת מדרשת קשת יהונתן
וציורי תולדות עם ישראל מתוך דפי הלימוד של "תלמוד ישראלי".

החידות ותנאי ההשתתפות ישודרו בתכנית היומית של "תרבות יהודית מנצחת"

ויעלו באתר: <https://itay.org.il/tv>

פרסים יקרי ערך יוגרלו בין העונים נכונה.

השבוע זכו בשני כדורי רחפן:

משפחת איישה מניר גלים ומשפחת פיוטרקובסקי מבית אל

לשאלות ובירורים ניתן לפנות לדוא"ל: Tarbut-ye@education.gov.il

על ייסורים והתגלות הרב ד"ר אורן דובנדני

המאמין, ובחודש האחרון היא מוטחת כלפינו בשיא עוצמתה. חייהם של יהודים בארץ ישראל ובעולם כולו נתונים בסכנה. במצב שכזה שאלת הביטחון בקב"ה מחד גיסא ושאלת משמעות הייסורים מאידך גיסא, מתחדדת בכל עוצמתה. את התשובה אני מוצא ב'נפש החיים' ספרו של ר' חיים מוולוז'ין: "ובעת קריעת ים סוף אמר הוא ית' 'מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו'. רוצה לומר דבידהו תליא מילתא! שאם המה יהיו בתוקף האמונה והביטחון ויסע הלך ונסוע אל הים סמוך לבם לא יירא מעצם בטחונם שוודאי יקרע להם. ואז יגרמו על ידי זה התעוררות למעלה שיעשה להם נס ויקרע לפניהם" ('נפש החיים', שער א פרק ט).

אנו נוהגים לומר זה לזה, וגם לעצמנו: "יהיה טוב". אבל עלינו להיזהר מאוד שלא תהיה זו נחמה של שוטים. מידת הביטחון איננה אופטימיות חסרת בסיס. הביטחון - זוהי טענתו של 'נפש החיים' - נמצא בתוכנו. הביטחון הוא בעיקר עבודת המידות. הביטחון הוא המוכנות שלנו ללכת אחרי הקב"ה, גם כאשר המצב רע ואפילו רע מאוד, ממש כפי שאמר איוב "הן יקטלני לו אייחל". ואלו הן תורף דבריו של רבנו בחי ב'חובות הלכות': "צורר המור דודי לי בין שדי ילין, ואמרו רז"ל על דרך הדרש: 'אעפ"י שמצור לי ומימר לי, בין שדי ילין...' וזה דומה למה שאמר... 'ואהבת את ה' א-להיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך'" (שער אהבת ה', פרק א). מידת הביטחון, יותר משהיא מבטיחה לנו שהקב"ה יעמוד לצידנו, היא תביעה כלפינו שאנחנו נעמוד לצידו. במילים אחרות: להיות טובים יותר, להיות ראויים. זה מאיר את שאלת הייסורים באור אחר לגמרי.

מסתבר כי התשובה לשאלה זו היא ההבדל בין המושג 'כאב' למושג 'ייסורים'. הכאב הוא פיזי, והייסורים הם בעיקר מצב רוחני. שאלת הצער והרע בעולם איננה שאלת 'למה', אלא שאלת התיקון והמטרה היא להפוך את הכאב לייסורים ולתת לייסורים משמעות של התגלות (הגרי"ד סולובייצ'יק האריך בכך במסתו 'הייסורים והברית' בתוך הקובץ 'מן הסערה'), וזה בעצם מה שמספרת התורה על יצחק. מבחינתו של יצחק, המצוקה המייסרת של העקרות, הלילות השקטים ללא כבי של תינוק באוהל, הם ימים של עתירה ודו-שיח עם הקב"ה. באופן מדהים, על ידי היפוך לוגי של סדר הפסוק, על ידי הצבת הצרה לפני העתירה, מוצג יצחק הנתון במצוקה ובייסורים כמאור, כמבורך.

זהו גרעין דבריו של 'נפש החיים', הקושר בין עצם הישועה למדרגת האדם, וכדי שנאמין שיהיה טוב, קודם כל ולפני הכל עלינו להיות טובים בעצמנו. בכך נגלה בקרבנו את אותן תעצומות נפש שגילה יצחק בקרבו. במקום לדבר גבוהה גבוהה על ביטחון בקב"ה, מסתבר שעלינו תחילה לחוש בעצמנו: הן יקטלני לו אייחל. לחזק את תחושת החובה, העול והאחריות כלפי המטלות המוטלות עלינו. ממש כדברי מסילת ישרים: "צריך שידע האדם כי לא למנוחה הוא בעולם הזה, אלא לעמל וטורח" (פרק ט). הלוואי, הלוואי שנהיה ראויים.

זוית אישית

אבי רט, מנהל חינוכי ועורך
התלמוד הישראלי [מדיסון]

יצחק מפריח השממה

יצחק אבינו - בנו וממשיך דרכו של אבי האומה אברהם אבינו - מגיע לנגב הצחיח ומנסה להפריח את השממה. הוא זורע ונוטע, משקה ומשקיע, ורואה ברכה בעמלו. אלא שככל שהוא ואנשיו רואים ירוק מסביב - "וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלֹּךְ וַיַּגְדֵּל עַד כִּי גָדַל מְאֹד" (בר' כו, ג), לשכניו הפלישתים נהיה שחור בעיניים - "וַיִּקְנְאוּ אוֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים. וְכָל הַבְּאֵרֶת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אֲבִיו בְּיָמֵי אֲבִרְהָם אֲבִיו סָתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עָפָר" (שם יד-טו). השמות שנותן יצחק לבארות שאותן הוא חופר ושהפלישתים סותמים פעם אחר פעם, מביעים הכל: "וַיִּרְיֶבּוּ רַעֲיֵי גֵרָר עִם רַעֲיֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר עֶשֶׂק כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ. וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיִּרְיֶבּוּ גַם עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שְׁטִנָּה" (שם כ-כא).

זו האווירה בדרום הארץ, כאשר יצחק מנסה להפריח את השממה והפלישתים סותמים את הבארות שיכולים להיות גם להם מקור חיים ופרנסה. יצחק לא מתרשם ממתק השפתיים והצביעות של המשלחות המגיעות אליו. הוא מזהה ומגדיר באופן מדויק את שורש הבעיה: "וַיֹּאמֶר אֵלָהֶם יִצְחָק מִדּוֹעַ בְּאֵתֶם אֵלֵי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי" (שם כז). אין מדובר כאן בסכסוך שכנים או במאבק כזה או אחר. מדובר כאן בשנאה תהומית חולנית, הגורמת לאנשים לסתום ולהחריב בארות מים שמהוות גם עבורם מקור חיים וברכה.

וכאילו לא חלפו מאז 4,000 שנה, השנאה עדיין מרחפת באוויר ומהווה מקור לפשעים החמורים ביותר שהאנושות חווה. עם שנאה שכזו נלחמים בגבורה, כפי שחילינו האהובים והיקרים עושים במסירות נפש אדירה בשבועות האחרונים, ובמקביל ממשיכים לחפור את בארות המים שיבטיחו את העתיד, עד שנזכה לימים של שקט ורחובות - "וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבּוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבֹת וַיֹּאמֶר כִּי עָתָה רְחֹבֹת ה' לָנוּ וּפְרִינֵנוּ בְּאֶרֶץ" (שם כב). לצערנו, נגזר עלינו, בני אברהם ויצחק, להמשיך להילחם גם בדור שלנו על עצמאותנו

ועל חיינו. בע"ה ביחד ננצח.

צוואתם של הנופלים לנו היא להמשיך ולחפור את בארות המים, במובן הרחב של המילה, בכל חלקי הארץ, ולהורישן לדורות הבאים כדי שיתקיים בנו ובהם הפסוק: "כִּי נָתַם ה' נַחֵם כָּל חֶרְבָּתָהּ וַיִּשֶׂם מִדְּבָרָהּ קֶעֶדַן וְעַרְבָּתָהּ כְּגַן ה' שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָהּ יִמְצָא בָּהּ תוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה" (ישעיהו נא, ג).

ליבנו עם משפחות החללים, תפילותינו להחלמת הפצועים, ודמעותינו למען החטופים והשבוים, שישונו במהרה בריאים ושלמים. לגבולם ולביתם.

- avir@medison.co.il -

אין מדובר
כאן
בסכסוך
שכנים,
אלא
בשנאה
חולנית
הגורמת
לאנשים
לסתום
ולהחריב
בארות

החל מהשבת השחורה של 7 באוקטובר, בארגון צל"ש עוסקים במבצע המאפשר לחיילים דתיים ומסורתיים להרגיש שייכות וחיבור ליהדות.

הרב פרץ איינהורן, מנכ"ל ארגון צל"ש, מסביר: "ארגון צל"ש חרט על דגלו ארבעה נושאים מהותיים לצבא יהודי: מוטיבציה לשירות צבאי, מסירות למדינה, אמונה ותורה וערכים יהודיים. הדרך רצופת אתגרים כי דתיים שנמצאים בתוך המסגרת הצבאית, לא ישנים, עובדים קשה, מסכנים את חייהם, והרבה פעמים מתנתקים מהיהדות בצבא. הדבר הזה יוצר קרע בלב של חלק מהחיילים".

מתחילת המלחמה הצטרפו מתנדבים רבים הממשיכים לתמוך בכל הכוח בחיילים ובנשות החיילים. נפתחה קבוצה של אלף נשים, שבתוך יומיים גדלה ל-4,000 נשות חיילים המקבלות תמיכה וירטואלית ופרונטלית, תמיכה רוחנית

ורגשית. הנשים מקבלות מדי יום תכנים של אנשי ונשות חינוך עם סדנאות בזום; כמו כן, הוקם קו לתמיכה 24/6 עם מתנדבים, אנשי רוח, מטפלות מעולם הטיפול ועו"סים, הנותנים מענה מיידי לתמיכה בנשות החיילים; בנוסף, מתקיימים לנשות החיילים שיעורי תורה, סדנאות, מפגשים וטיפולים פסיכולוגיים למי שצריכה חיוזק.

"בעקבות המלחמה נוצר ביקוש עצום של חיילים לציציות, לתפילין וכדומה", מספר הרב איינהורן, "לכן, בארגון צל"ש יצרו ערכה רוחנית לחיילים המחולקת ביחידות השונות, שקוראים לה ערכות ציוד לחימה רוחנית לשדה הקרב, ובה זוגות תפילין, טליתות, ציציות וכיפות, ערכת קידוש והבדלה, סידורים, ספרוני תהלים וזמירות שבת, חומשים, משניות, גמרות, ספרוני חיוזק במהדורת כיס, שופרות ודגלי ישראל".

הרב איינהורן הקים את צל"ש כבר לפני יותר מעשור. בפרק הזמן הזה הם כבר ליוו מאות זוגות בשירות הצבאי, קיימו 6,000 תוכניות לימוד בשבת/חגים, העניקו עזרה ותמיכה ל-1,500 חיילים בודדים. 100,000 חיילים נעזרו בארגון עד היום, עשו 5,000 סיומי מסכתות והפיקו וחילקו 200,000 משניות, גמרות וספרי תורה.

בארגון צל"ש אומרים כי מה שמניע אותם אלו הערכים שבנו את המדינה. הם שואפים להעניק לחיילים הדתיים את הקבאים, את העמידה החזקה ואת הרוח, כדי לשמר את היהדות שלהם גם במסגרת של הצבא.

ל"עזר מציון"

דרוש/ה מנהל/ת

לסניף הסיעוד ברמת גן

תיאור התפקיד: אחריות ניהולית ותקציבית | ניהול תפקידי שטח + ניהול שירות טלפוני | ניהול צוות רב-מקצועי | הדרכה והטמעה של תהליכי עבודה | בנייה ושיפור של תשתיות עבודה | עמידה ביעדי שירות | עמידה ביעדי צמיחה | שיווק ופיתוח קשרי קהילה

- ניסיון בתחום הסיעוד יתרון
- תואר שני יתרון
- תואר ראשון בתחום סיעוד/רפואה נטוורק/ניהול/מנהל יתרון
- ניסיון בניהול צוות עובדים חובה

קורות חיים <<< shiras@ami.org.il

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

מכירת נובמבר

היסול

עודפי יבוא

חלקטרה

65" מסך
EL650HK
1,990 ₪
85" מסך
EL850HK
3,990 ₪

4K ULTRA
SMART TV
43" מסך
EL430HK
999 ₪

LG 55" מסך
4K ULTRA
Smart TV
1,990 ₪

חלקטרה

32" מסך
EL320HK
599 ₪
40" מסך
EL40HK
890 ₪

SMART TV

65" מסך
URS65VHG
2,690 ₪

CHI Q

QLED

85" מסך
URS85BTG
5,690 ₪

75" מסך
URS75BTG
3,490 ₪

4K HDR
Google TV
Dolby

Hisense 75" מסך
QLED 4K ULTRA
3,990 ₪

55" מסך
SMART TV
2,190 ₪

SAMSUNG 65" מסך
4K ULTRA
SMART TV
2023 Crystal UHD
2,550 ₪

CHI Q 98" מסך
4K ULTRA
Google TV
7,990 ₪

SAMSUNG 65" מסך
4K ULTRA
SMART TV
5,890 ₪

Hisense 85" מסך
4K ULTRA
SMART TV
4,990 ₪

SAMSUNG 65" מסך
4K ULTRA
QLED
SMART TV
3,690 ₪

TCL 75" מסך
4K ULTRA
Google TV
2,990 ₪

קונסולות המשחק הטובות בעולם

XBOX PlayStation

NINTENDO SWITCH

החל מ- 849 ₪

מסכי מחשב לבית, למשרד ולגיימינג

hp Dell LG ASUS Lenovo SAMSUNG

החל מ- 299 ₪

טאבלטים

Apple SAMSUNG INFINITYTM SENSOR Lenovo

החל מ- 399 ₪

SAMSUNG 2 מקררים תואמים מחבורים סמסונג מקפיא תחתון ממע אינוורטר במחיר 5,390 ל"י 5,490	SHARP מקרר שארף 4 דלתות אינוורטר במחיר 470 ל"י 3,990	אלקטרה מקרר מקפיא עליון אלקטרה במחיר 750 ל"י 3,190	אלקטרה מקרר מקפיא עליון אלקטרה במחיר 1,190 ל"י 949	MASIMO מקרר משרדי במחיר 599 ל"י 499
BOSCH מכונת כביסה 8 ק"ג 1200 סל"ד במחיר 2,750 ל"י 1,990	SAMSUNG מכונת כביסה פתח חזית 7-1 ק"ג סמסונג במחיר 2,290 ל"י 1,890	Whirlpool מכונת כביסה פתח עליון ווירלפול במחיר 1,990 ל"י 1,690	Hisense מיבש כביסה 8 ק"ג הובר במחיר 1,490 ל"י 1,249	אלקטרה מיבש כביסה מעבה 7 ק"ג אלקטרה במחיר 1,590 ל"י 1,149
Blomberg תנור אפיה בנוי בלומברג במחיר 1,490 ל"י 1,199	BOSCH מדח כלים וחסב בוש אינטגרלי מלא במחיר 2,590 ל"י 1,990	ELECTRA מדח עילי 14 במחיר 1,399 ל"י 1,190	Relax 10 מדח עילי 10 במחיר 1,399 ל"י 990	NAKASUMI מיבש כביסה 7-1 ק"ג במחיר 999 ל"י 775
MASIMO כיריים גז 5 מבערים מירוסטה במחיר 599 ל"י 488	Sol Exclusive טאבון גז 12" מקצועי סול במחיר 599 ל"י 444	NESPRESSO מכונת קפה נספרסו יואן רשמי! במחיר 499 ל"י 399	morphy richards אופה לחם דיגיטלי במחיר 579 ל"י 299	TOSHIBA מיקרוגל 20 ליטר טושיבה במחיר 290 ל"י 199
NINJA גריל צליה, אופה ומטגן נינג'ה NINJA במחיר 990 ל"י 799	KENWOOD מיקסר שף קמוד במחיר 1,190 ל"י 799	NUTRI NINJA מעבד מזון נינג'ה ענק וועצמתי במחיר 499 ל"י 399	Gold Line כיריה חשמלית קרמית זוגית 3000W במחיר 299 ל"י 229	morphy richards מעבד מזון משולב בלנדר מורפי ריצ'ארדס במחיר 199 ל"י 139
roborock שואב אבק חובטי עמדת מילוי, ריקון, ניקוי וסטייה S7 MaxV Ultra במחיר 4,990 ל"י 4,690	tineco סט שואב ושוטף רצפות אלחוטי חכם ושואב אלחוטי ידי Floor One S5 Combo במחיר 2,990 ל"י 2,690	Shark שואב אבק ושוטף אלחוטי נטען שארף WD213 במחיר 1,390 ל"י 1,690	Electrolux שואב אבק נגד ציקלון כולל 1800W מגוון אביזרים במחיר 499 ל"י 390	Tefal מוהץ קיטור טפאל לחץ קוואס GV9550 במחיר 1,390 ל"י 1,090
Sauter צידית חום/קור 25 ליטר בחיבור חשמל לרנר/לבית במחיר 499 ל"י 349	אלקטרה טוס בלנדר משולב 3-1 אלקטרה במחיר 169 ל"י 139	PHILIPS מכונת גילוח רטוב ילוח פיליפס במחיר 199 ל"י 149	אלקטרה קומקום זמנית חשמלי במחיר 199 ל"י 79	Tefal מגהץ אדים טפאל 1200W במחיר 149 ל"י 99

שעות פתיחה: בימים א'-ה' 09:30-21:30 שישי וערב חג: 09:00-14:30 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30
 בתוקף עד- 21.11.23 או עד גמר המלאי, המוקדם מבניהם | קיים לפחות 10 מוצרים במלאי מכל מוצר שמתפרסם | כל המוצרים המפורסמים מפורסמים בין הסניפים, המלאי משתנה ומתחלק כל יום ובמשך היום | המוצרים הינם עודפי יומא | מינימום 500 פריטים במכירה | המוצרים ומחיריהם מוצגים בסניפים | המחיר הקודם של המוצרים שבמבצע היה בתוקף לפחות יום | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כפל הנחות ומבצעים | פריט אחד ללקוח

סגור

לרגל מלחמה

קליניקות, מסעדות וחנויות - בימים אלה בעלי עסקים עצמאיים מכל הסוגים סופגים מכה קשה בכיס ודואגים מאי יציבות כלכלית חמורה. שתי בעלות עסק עצמאי מתארות את השינוי הדרמטי בל"ז, משתפות בתחושות הקשות בעקבות המלחמה - ומאמינות שהעסק יחזור לאיתנו. וגם: עצות פרקטיות מיועץ עסקי איך להפיק את המרב בתקופה הזאת

שירה סגל

ולעשות משהו כדי למלא את החלל, והיא משיבה: "אני לא יכולה להגיד שמצאתי נוסחה. ראיתי הצעות במדיה החברתית להצטרף למפגש זום שעוסק באיך להרים את עצמנו בתקופה הזאת, אולם אליי זה לא דיבר. הרגשתי שאני רק רוצה זמן לעצמי ולא להתרכז בעסק. בימים האחרונים אני מתחילה להתאושש וגם מטופלים מתחילים לחזור אליי לטיפול".

את מרגישה לפעמים שאין לך זכות להתלונן כי יש אנשים שסובלים יותר?

"באופי שלי אני פחות אדם שמתלונן, אז אני אנסה את השאלה שלך אחרת: האם יש לי זכות שהחיים שלי ייעצרו למרות שלא קרה לי כלום? כן. אני מודה לה' שאני לא סובלת כרגע ולא צריכה לדאוג לאף אחד ולדעת איפה הוא נמצא, אבל האם יש לי זכות להתרסק? ודאי שיש לי. אומנם אני לא

עבר יותר מחודש מאז המלחמה, וללא ספק היא שיבשה את סדר היום של כולנו. כל אחד מאיתנו נפגע ונחבל בצורה מסוימת. בין האנשים שנפגעו כלכלית נמצאים בעלי עסקים עצמאיים, אשר מתחילת המלחמה מצאו את עצמם ללא עבודה וללא הכנסה. אני פוגשת שתי בעלות עסק עצמאיות, אשר משתפות אותי שהן נאלצות להישאר עם יומן ריק ללא לקוחות ולבטל פגישות, וכתוצאה מכך תחושת אי ודאות כלכלית מנקרת בהן תדיר.

יחד עם זאת, לצד ההרגשה כי השמיים נצבעו באפור, יש מי מהן שהצליחה לעשות הלימון לימונדה, להתנדב ולהתעסק בעשייה למען החברה או להמשיך להרים את העסק על ידי יצירה ופרסום תכנים הרלוונטיים לתקופה, גם אם לא יהיה רווחי כלכלי כעת. הקשיים וההתמודדויות עדיין שם, ובכל זאת הן אופטימיות ומאמינות בטוב שעוד יגיע.

יש לנו זכות להתלונן

דסי פפרמן. צילום רלי הנדל

**אם אתה מאמין
בנבואות פורענות,
אתה חייב להאמין גם
בנבואות נחמה**

מכירה אישית את האחים שלי שפצועים, שנהרגו או שנחטפו לעז, אולם הם עדיין המשפחה שלי, העם שלי והמדינה שלי, ועל כך יש לי זכות לעצור את החיים שלי. בנוסף, אני מאמינה בלתת מקום וכבוד לרגשות שלי, ואם זה מה שאני מרגישה עכשיו זה בסדר. אין לאף אחד זכות בעולם להגיד לנו מה מתאים ומה לא מתאים. מה שקרה, קרה לכולנו, מי יותר ומי פחות, אבל כולנו חלק מזה, עצוב ככל שיהיה".

חורף הקשיים בעבודה שמזמנת המלחמה, דסי לא מעוניינת לחזור להיות שכירה. "החיים כעצמאית נכונים לי מאוד, אחרי שנים שהרגשתי שאני עבד במערכות שונות. זה שיש קושי לא אומר שפורשים, זאת תקופה והיא תעבור. כשפותחים עסק צריך לקחת בחשבון שיהיו נסיגות ולהתארגן לחודשים שבהם יש פחות פרנסה, כמו בחגים. אני חושבת שאם אדם מתוכנן כראוי, אין סיבה שזה מה שיגרור לו להתרסק. אני מאמינה שיהיה טוב. החיים הם ירידה ועלייה, ואם בעל עסק עצמאי לא לוקח בחשבון את הגרסיות, אז הוא לא יכול לקחת בחשבון את העליות. זה כמו שתינוק נופל בתחילת דרכו ולעולם לא חושב להפסיק לנסות ללכת. התרסקתי כל כך הרבה פעמים בחיים. אם כל פעם הייתי פורשת, איפה הייתי היום?".

למלא את החלל

הילה אטלס-מזור (43) נשואה ואם לשלושה, ומתגוררת בכפר סירקין. היא מטפלת רב-תחומית במגע בהתמחות בעיסוי, ברפלקסולוגיה ובקרני-סקרל 16 שנה, ובעלת קליניקה פרטית. אנשים מגיעים להילה מתוך מטרה לאזן ולהרגיע את הגוף ואת הנפש, למנוע התפרצות או הישנות של מחלות וכאבים, ולדבריה בקליניקה היא מעניקה ללקוחות כוחות מחודשים ואנרגיה להמשך השבוע. יש מי שמגיע מדי חודש ויש המגיעים באופן קבוע בכל שבוע - כל אחד על פי היכולות והצרכים שלו.

דסי פפרמן (43) נשואה בשנית ואם לשלושה, ומתגוררת בקרני שומרון. לפני 3 שנים התפטרה ממשרת ההוראה שבה עבדה במשך 12 שנים, והחלה דרך חדשה כעצמאית. היא פתחה עסק רשמי כמרצה, מטפלת רוחנית, סופרת, מנחת סדנאות ליצירת זוגיות. כמו כן, כתבה ספר בשם 'רחמנא', המשמש מדריך לטיפול עצמי. טרם המלחמה היא הייתה עסוקה בכתיבת ספרה השני, 'ל"ב שיעורים ליצירת זוגיות', אך מתחילת המלחמה ההליך נתקע מכיוון שלדבריה היא לא הצליחה לכתוב.

"הלב שלי לא היה שם. האובדן וההלם מהמלחמה קשים מנשוא. אם להודות על האמת, לא הצלחתי לתפקד, לקחתי את זה מאוד קשה, ולא היו לי כוחות נפש להתעסק בזה. זאת תקופה שאני לא זוכרת כמותה. אני גדלתי בירושלים, וגם שם היו פיגועים מאוד קשים, אך דבר כזה עוד לא חוויתי", היא אומרת בכאב.

בימים שבשגרה, דסי מטפלת רוחנית בשיטה שעובדת דרך התת מודע. אנשים מגיעים אליה בעיתות משבר, כאשר הם מתמודדים עם בעיה רגשית, רפואית או נפשית מסוימת ומרגישים תקיעות בחיים. באמצעות סדרה של שאלות הם מבינים את שורש התקיעות ומקבלים תשובות דרך התת מודע. דסי מסבירה כי מטרת הטיפול היא להבין מה למדנו מהשיעור, אילו כישורים יש לנו בזכותנו ואילו כלים נוכל לקחת איתנו להמשך הדרך.

המלחמה שיבשה לדסי את העבודה: אנשים פחות הגיעו לקבל עזרה והיומן נותר ריק, וגם היא עצמה הרגישה שאין לה פניות נפשית לכך והיא לא מצליחה לתפקד נוכח המצב. "בחודש האחרון יש אצלי ירידה משמעותית באנשים שפונים לקבל עזרה. בנוסף, באופן טבעי הרבה אנשים נאלצו לבטל מכל מיני סיבות, למשל הרגישו שלא מסוגלים לטפל בעצמם כרגע או שהשתנה להם הלו"ז. גם אני אישית הרגשתי שאין לי כוחות לטפל באנשים. זה מוטט אותי נפשית, גם אם לכאורה לא הייתה לי סיבה משמעותית, מכיוון שאני לא מכירה אישית מישור שגרצח או נחסף. בכל זאת, אני מרגישה באבל, שאין לי כוחות. לא קל להודות בזה, אבל לא תפקדתי בשבועות האחרונים: רזיתי מאוד, לא הצלחתי להירדם כלילה והייתי בתחושה של חוסר מעש בשל המצב".

אני שואלת את דסי אם למרות התחושות הקשות והעובדה שאנחנו יותר מחודש במצב מלחמה, היא הצליחה למצוא

בעקבות המתיחות הביטחונית היומן של הילה התרוקן לחלוטין, משום שכל הלקוחות ביטלו את הטיפולים. לפני המלחמה היו לה 15 טיפולים בממוצע בשבוע, ואילו בחודש האחרון היו לה 15 טיפולים בסך הכל. הילה מתארת את עצמה כאדם שלא יודע לנוח ולעצור. אחרי כמה רגעים קשים, במקום לשקוע בעצבות וב'דאון' בשל חוסר עבודה - היא ניצלה את הזמן שהתפנה לה לצורך התנדבות ועשייה בקהילה שלה, בכפר סירקין:

"התחושות שלי מהמלחמה משתנות מיום ליום. ביום הראשון הייתי קפואה, תפקדתי על אוטומט למען הילדים שלי. למחרת התחלתי להבין קצת את גודל האסון, ולקחתי על עצמי יחד עם שותפה לדרך את הטיפול בנוער והצעירים אצלנו במושב. ידעתי שאני לא יכולה לשבת בחוסר מעש, אז יחד ריכזנו את הנוער לימי התרמה. דאגנו לשנע כל דבר לאן שביקשו, חברנו לארגונים שונים שניידו ציוד למפונים ולחילים, וכן ארגנו אירוח למפונים פה במושב. לא היה לי רגע דל".

בשלב מסוים הייתה רגיעה קלה מהתרומות, והילדים שלה חזרו ללימודים באופן מקוון. כעצמאית הנמצאת בבית בתקופה הזאת, היא מסייעת לילדיה בארגון המערכת והלימודים. במקביל לכך, החלה לקבל טלפונים בודדים ממטופלים הזקוקים לה. הילה חזרה לקליניקה, אך רוב המטופלים לא חזרו לטיפול.

אני מבקשת מהילה לחזור אחורה ולשתף אותי בתחושת האי ודאות שחוותה בתחילת המלחמה, ואם עודנה מרגישה אותה כעת. והיא משיבה: "אני עדיין נמצאת באותה התחושה. בהתחלה הכל היה בסימן שאלה אחד גדול, כי שום דבר לא היה כמו לפני השבת השחורה: לא המסגרות של הילדים, לא העבודה שלי וגם לא העבודה של בעלי. התחושה הייתה שכל שעה ההנחיות והמשימות משתנות. היום קצת יותר טוב, אבל עדיין שום דבר לא ברור. הילדים אומנם חזרו למסגרות, אבל באופן חלקי, ועד למוצאי שבת אני לא בטוחה באילו ימים אני פנויה לעבוד ובאילו ימים אני עם הילדים. כאמור, יש לי שלושה ילדים, אז צריך לעשות הצלבות ביניהם. כמוני, גם המטופלים שלי, כך שכל הטיפולים (המעט שנשארו) נקבעים ברגע האחרון או מבטלים ברגע האחרון".

למרות המצב המתסכל, להילה יש 'עוגנים' שעוזרים לה לעבור את היום ומעניקים לה כוחות: משפחתה ו'עצמאית' - קהילת נשים המקדמות אחת את רעותה בפן העסקי ובפן האישי. "אני אדם של מגע, ובעלי והילדים יודעים שכל פעם שעוברים לידי זוכים לחיבוק, כי חייבים להיות פה אחד בשביל השני. הבת שלי קוראת לזה 'חיבוק טעינה'. בנוסף, כבר כמעט 8 שנים שאני חברה ב'עצמאית'. מדהים לראות איך כל פעם מחדש העומדות בראש הארגון מתאימות את המפגשים לתקופה בהקשבה וברגישות. למשל, בתקופת הקורונה הפכנו תוך מספר ימים מארגון עם מפגשים פרונטליים במאה אחוז לארגון עם מפגשים

הילה אטלס-מזור. צילום לילך ארזן

בזכות המפגשים בקהילה מצאתי את הכוחות הפנימיים לחזור לטפל

דיגיטליים במאה אחוז. החודש, תוך יומיים, שונו כל המפגשים לתמיכה ועזרה אחת לשנייה, מפגשי העשרה והעצמה, וכן הדרכות עסקיות שמניעות לפעולה. בזכות המפגשים האלו מצאתי את הכוחות הפנימיים לחזור לטפל".

איך לדעתכן יכולה הממשלה לסייע לבעלי עסקים עצמאיים?

הילה: "לעצור או להוריד משמעותית את המיסים ולהקל כמה שניתן. לתת לנו 'אוויר נגשימה'".

דסי: "אני קוראת למשרד האוצר לעשות מעשה כי אם הכלכלה לא תנוע, אנשים לא יצליחו לאפשר לעצמם את הבסיסי ביותר. אומנם אנשים ימצאו פתרונות, אבל המחירים יהיו כבדים. לאנשים קשה במצב הנוכחי, וצריך לעשות את המקסימום כדי לא להקשות עליהם יותר".

אתן מצליחות למצוא את הטוב ולראות את האור למרות הקושי והכאב?

דסי: "אני סומכת על הבורא שאנחנו נראה את הסוף של זה בקרוב. מאמינה שנחזור ויהיה טוב, אבל לא מרגישה שיש לי את הזכות להגיד את זה לאף אחד, מהסיבה הפשוטה שאני לא בנעליים שלהם. יש כאן שיעור קולקטיבי שיכאב לכולנו, אולם אם אתה מאמין בנבואות פורענות, אתה חייב להאמין גם בנבואות נחמה. אני לא יודעת את הדרך, אבל אין לי ספק שתגיעה הנחמה ויהיה בסדר".

הילה: "כל השנה האחרונה חזרתי על המשפט 'בסוף יהיה טוב, חייב להיות, אחרי כל הקושי שיש עכשיו'. אני מאמינה באנשים ובטוב שלהם, אני יודעת שהעם שלנו יודע לחבק ולעטוף. כואב לי ועצוב לי עכשיו, אני לא ישנה טוב בלילה, מכיוון שכל המחשבות והתמונות הנוראיות רצות לי בראש, אולם אני זוכרת שבבוקר השמש שוב תזרח ויש לי ילדים לגדל ולאהוב. אין לי ספק שבסוף יהיה יותר טוב".

לאור המצב העגום של בעלי העסקים העצמאיים, אני מחליטה לשאול בעצת חכמים ונפגשת עם איש מקצוע המלווה אנשי עסקים עצמאיים להגדלת הכנסות - הרב ד"ר עמית הולנדר מלווה בעלי עסקים קטנים להגדלת הכנסות. הוא מסביר כיצד בעלי עסקים עצמאיים יכולים להפיק את המרב מהמציאות הלא פשוטה שאנו שרויים בה, נותן כלים פרקטיים ויישומיים למקרה שהמלחמה תימשך עוד זמן רב, וכן מספק עצות לבעלי עסק עצמאיים המרגישים אבודים. בעבודתו הוא מתבסס על שלושה יסודות: ראשית, בחירת אסטרטגיה מתאימה כדי לבנות עסק מוצלח שגם מביא לידי ביטוי את הכישרונות של בעל העסק; שנית, בניית פרטוקולים לתנועה של לקוחות בערוצי השיווק המותאמים לסגנון העסק; ואחרון, ליווי יד ביד בשירות לקוחות, בניהול העסק, בשיווק ובמכירות, שמביא את בעל העסק לתוצאות בדרך שתתאים לו גם אחרי תקופת הליווי.

כאבי גדילה

"בתקופה הזאת בעלי העסקים מתחלקים לשלוש קטגוריות: קטגוריה ראשונה אלו המנטרלים. הם מגויסים לטובת המלחמה, בחזית או בעורף, כלוחמים או כהורים המגינים על

לדיהם. הם היו רוצים לפעול כרגע, אבל לא מתאפשר להם; הקטגוריה השנייה היא הקפואים. אין להם קושי אובייקטיבי לפעול מבחינת זמן או כשירות נפשית, אלא שהפרשנות שהם מעניקים לעצמם, למוצרים שלהם או לשוק - היא פרשנות שלפיה אין שום דרך לשווק או למכור בתקופה הזאת; הקטגוריה השלישית היא המאפשרים. אלו יזמים פרו-אקטיביים שלא מקבלים 'נסיבות' כהגבלות שמשותקות אותם.

להפך, הם בחיפוש מתמיד לזיהוי לקוחות שכן צריכים אותם עכשיו, להתאמת מוצרים שרלוונטיים כרגע ולפעילות שיווקית שמתאפשרת חרף הנסיבות."

מה היית מציע לבעלי עסק עצמאיים לעשות כדי להפיק את המרב מהתקופה הזאת?

"אומנם המשבר כואב, אבל זה חלק מהגדילה שלנו כבני אדם וכבעלי עסקים. יש עסקים שיוכלו להגדיל את מחזור ההכנסה שלהם, כי תהיה להם הגמישות להציע לשוק בדיוק מה שהוא רוצה לקנות עכשיו. אני ממליץ לחזור לדברים הבסיסיים של מחקר שוק ואפיון הלקוח בתקופה זו. לדוגמה, ייעצתי ללקוח שלי בתחום התיווך להציע את שירותו לבעלי דירות שגויסו למילואים ולא פנויים כרגע להשכרת או למכירת הדירה שלהם. בתקופה זו אנשים רוצים להיות יותר מעודכנים במה שקורה, ולכן נמצאים יותר במסכים ובפרשנות החברתיות. זו הזדמנות עבור בעלי עסקים מבוססי מומחיות לפתח קהילה עוקבת ולומדת שתהווה הבסיס לקהילה הרוכשת.

"בנוסף, תקופה כזאת מתאימה גם ליישום פרויקטים שנדחו מפאת קוצר הזמן בשגרה, כמו פיתוח מוצרים למעגל הלקוחות, הבנת קהלים חדשים והכנת תשתיות שיווקיות, כגון: כתיבת מודריך דיגיטלי וסדרת מסרים, למידה והטמעה של ערוצי שיווק שלא פעילים כרגע, ושיפור מיומנויות מקצועיות או עסקיות כמו כתיבה שיווקית ומכירות. אבל הנקודה הכי חשובה בעיניי היא לא לקפוא במקום - ליזום סיעור מוחות עם חבר או עם יועץ עסקי שיעזור לראות את ה'שטחים המתים', ואז לצאת לדרך לפעולה כמה שיותר מהר."

הרב ד"ר עמית היה בעבר מנהל מעבדת מחקר באקדמיה, אך גילה שאין לו יכולת להרוויח מעבר לתקרת שכר, שהייתה נמוכה מיעדיו, וגם לא הייתה לו ראות למשך ההעסקה שלו, משום שהחווה מתחדש בכל שנה לפי קריטריונים שאינו יכול להשפיע עליהם - אז הוא החליט לעזוב את המשרה. "עצמאיים בוחרים בדרך שלהם בגלל הרצון להוביל את סדר היום שלהם בעצמם ובגלל היכולת הבלתי מוגבלת להתפתח ולהרוויח יותר כסף מאשר האפשרות המקבילה כשכיר", הוא מסביר. "פרישה מעצמאות להיות שכירים תתאים למי שהתלוש ודאי לו כרגע יותר מאשר יכולתו להגיע להכנסה דומה מהעסק, והוא לוקח בחשבון את מחיר איבוד השליטה על סדר היום וגובה ההכנסה שלו."

לדעתו, למרות שיש אנשים שמצבם גרוע יותר, עדיין לבעלי עסקים עצמאיים יש זכות למחות ולהתלונן. "תתלוננו!", הוא קורא, "להתלונן זו הפריווילגיה שלנו כבני אדם מאז האכילה מעץ הדעת לשפוט את

עמית הולנדר. צילום: joe perez

תתלוננו! להתלונן זו הפריווילגיה שלנו כבני אדם מאז האכילה מעץ הדעת

המציאות, 'אם טובה היא אם רעה'. התלונה שלנו תמיד מגיעה מנקודת השבר שלנו מול הציפייה שאנחנו יצרנו (הטוב בעינינו), ולכן היא סובייקטיבית ולא ניתנת להשוואה של אנשים אחרים. כיוון שכך, גם אם השכל מבין שהמצב לא קטסטרופלי בהשוואה לאנשים אחרים, הרגש עדיין אוזח במפח הנפש מול הציפייה שלא התממשה. "לאחר ההכלה של הנטייה הטבעית להתלונן, יש לנו את האפשרות לבחור

את היחס שלנו לנסיבות, כפי שכותב ויקטור פרנקל בחיבורו 'האדם מחפש משמעות'. הבחירה שלנו תתבטא בניקוי השיחה שלנו על 'אשמה' ובנקיטת יוזמות מעשיות שמשחררות את ההיאחזות ב'סיבה המוצדקת' להרגיש מבואסים אל עבר מעשים. כידוע, 'אחרי המעשים נמשכים הלבבות'."

אילו עצות פרקטיות היית נותן לבעלי עסק עצמאיים אם המלחמה תימשך עוד זמן רב ונצטרך להתרגל לשגרה בצל מלחמה?

"לפתח ולהתאים את המוצרים והשירותים של העסק לתקופה חסרת ודאות, שבה אנשים מתקשים להתחייב לטווח ארוך. המשמעות היא פירוק של תהליך ארוך לתהליכים קצרים שניתנים לקנייה כל אחד בפני עצמו. היות שהלקוח עשוי לחשוש מחוסר יכולת להפיק את המקסימום מהשירות בגלל התקופה, אני ממליץ לייצר ללקוח פתרון מקצה לקצה שאינו תלוי בזמינות או במצבו הנפשי של הלקוח. בנוסף, חשוב לנהל את הזמן שלנו מחדש במאזן בית-עבודה, כך שברור לנו ולבני הזוג מה קורה איתנו במהלך היום, כדי לייצר מסגרת למימוש הפעילות העסקית שלנו."

הוא ממשיך ומוסיף: "מאז ומעולם הבדידות הייתה קושי של בעל העסק הקטן. כאשר הטרדות הלאומיות והטרדות בעסק ממלאות את הראש בחששות ובהתלבטויות, עוד יותר קשה לאסוף את עצמנו לעשייה. לכן, כדאי להיעזר במלווה עסקי שיתמוך בכם בדרך ויחזיר אתכם למסלול בעת שמתמלאים בספקות או בקושי בקבלת ההחלטות."

לסיום, הרב ד"ר עמית אומר שאנחנו נמצאים בתקופה היסטורית שבה אנחנו כותבים עוד פרק משמעותי בספר דברי הימים, ולצד הייעוד הלאומי - העיסוק בפרנסה ובעשייה אינה דבר שולי. "התקופה הזו מערערת על המשמעות של העשייה היומיומית שלנו, ויש קולות שמזלזלים בהתעסקות בכסף בתקופה כזו. ודאי שהייעוד הלאומי שלנו והצלת חיינו נמצאים מעל הכל, אבל גם הפרנסה שלנו אינה 'הכרח כל יגונה', אלא חלק מהתיקון ומהשליחות שלנו ביצירת חברה בריאה שבה כל אחד תורם בכישורו המיוחד לחברו, ובע"ה על גבה נישא את האידיאלים הגדולים שלנו."

כוח נשי

מאז 7 באוקטובר, מהרגע שהתגלו ממדי האסון, רוח ההתנדבות נושבת בחוזקה בקרב העם: אריזות ציוד ומזון, סיוע בקטיף, תרומת כספים, אירוח משפחות מפונות ומה לא. אבל לפעמים אישה צריכה עזרה דווקא מרעותה, וגם בזה ב"ה יש פרויקטים מבורכים שבהם באה לידי ביטוי העוצמה הנשית.

אביטל דואן

לנשים האלה להרגיש קצת יותר בבית בתקופה הארעית הזאת. מכאן נולד הרעיון. עשיתי זום חירום והזמנתי את כל הסטייליסטיות - השתתפו בו 100 סטייליסטיות שרק רוצות לתת ולתרום.

למי מיועדות החנויות?

המיזם מיועד לנשים שמפונות מהדרום ומהצפון, או שפינו עצמן בשל המצב הביטחוני. נשים שאין להן את הבגדים שלהן ולא יכולות להגיע לביתן.

מה המטרה של המיזם?

אנחנו רוצות לתת לאישה שמגיעה חוויה של חנות רגילה כמו חנות בקניון - מאיך שהבגדים מוגשים, תלויים על סטנדים וקולבים, מחולקים למידות - כל המידות, מ-32 עד 50. להרבה מבתי המלון לא היו מידות קצה, אז לחלק מהנשים לא היה מה ללבוש; בנוסף, אנחנו רוצות לסייע לאישה שמגיעה לבנות מלחמה, שהיא אומנם מצומצמת מבחינת כמויות, אבל שהיא אוהבת, עם בגדים שמתאימים לה וורסטיליים - כך שהיא תוכל לבנות מזה שילובים חדשים מדי יום. אנחנו מספקות חוויה של חנות בוטיק - יש להן תאי הלבשה, מראות, שקיות של חנות. הכל עוטף, מחבק וצבעוני.

איך זה עובד בפועל?

כל מי שמגיעה יכולה לקבל הכוונה וליווי אישי של סטייליסטית. אנחנו מתשאלות אותה: מה חסר לך? מה לא הבאת? היו נשים שאמרו לי - אני כבר שבועיים עם אותם המכנסיים; היו נשים שנשארו איתנו כמה שעות מרוב שהן נהנו למדוד ולהרגיש נורמליות. נפתחו כמה חנויות בארץ: בתל אביב, נחשולים, יקנעם, מלון יערות הכרמל, גינוסר, מודיעין. בקרוב ייפתחו חנויות בירושלים, בארות יצחק, סניף מיוחד בבני ברק למגזר הדתי. הפרויקט חולש על כל הארץ. כל חנות חדשה נפתחת לכשבוע. שעות וימי הפעילות הם מסוימים, ולכן יש להיכנס מראש לקישור ולהירשם. ככה אנחנו גם יכולות לוודא שכל אישה מקבלת יחס אישי.

אספנו שתי יוזמות מיוחדות שנעשות על ידי נשים ולמען נשים: האחת - בתחום האופנה והביגוד, והשנייה - בתחום הטיפול וההכוונה.

סיפריא אביב, מיזם "עטופה בסטייל" - חנויות פופ-אפ של בגדים למפונות מהדרום ומהצפון, כולל ליווי אישי של סטייליסטיות

בת 41, נשואה לאורי, אמא למאיה (בת 4) ולמיקה (בת 5 חודשים), מיהוד. סטייליסטית ובעלת בית ספר להכשרה ולליווי של סטייליסטיות.

איך נולד המיזם?

כמו כולם, בתחילת המלחמה הייתי בשוק מוחלט. בשבוע השני החלטתי להתגייס לעזור. בהתחלה חשבתי שאין לי מה לעזור, מי צריך אותי עכשיו בכלל עם בגדים וסטיילינג, למי זה רלוונטי כרגע? ואז התחלתי לראות בסרטונים את כמויות הפריטים שמגיעים לבתי המלון, את החמ"לים של הבגדים. התחלתי לחשוב על הנשים המפונות - אישה שצריכה לבנות מלחמה מאפס ולברור מתוך כל הבלאגן הזה. אם ביומיום קשה לה, בטח ובטח במצב הזה. מלא אנשים תרמו, וכל בית מלון פתח אולם עם כל הבגדים לאנשים שפוננו למלון. אנשים צריכים לבוא ולפשפש ולמצוא לבד, זה לא פשוט להם. זה יוצר בהם קצת חוויה של נזקקות. בשגרה אני מלווה עשרות סטייליסטיות, עושה זאת כבר 9 שנים, ואני יודעת שאני יכולה לעזור

מימין: נוגה וידר

מה התגובות שאת מקבלת מנשים ש"רכשו" בחנויות?

נשים יוצאות מחויכות ומתרגשות, עם שקיות. אני שומעת בכי של התרגשות ותגובות כמו: תודה, כמה זה היה טוב ונעים, איזה כיף שיש לי מה ללבוש, איזה כיף שאני יכולה להרגיש טוב בבגדים שלי ואני לא מרגישה תלושה.

אפילו קיבלתי הודעה מאישה שקמה משבעה על בנה, שביקשה עזרה לבנות מלתחה. היא רוצה לנסות להרגיש קצת יותר טוב מבחוצה פנימה. עוד מישהי כתבה לי שהיא בת זוג של מישהו שנרצח ברעים, ואמו היא סטיליסטית שרוצה להתנדב בפרויקט. אלה הודעות שטלטלו אותי והעבירו לי כמה זה משמעותי. הפתיע אותי שהגיעו לחנויות הרבה נשים שפנו מהמקומות הכי קשים - שעברו את התופת. הן הרגישו את הצורך להרגיש נורמליות, בחיים. אני שמחה שעשיתי את זה רק לנשים, כי זה שחרר אותן מהבית ומהילדים, מהכל. רגע לעצמן, לנשום אוויר. להרגיש רגע בשפיות.

החנויות החדשות שנפתחות מתעדכנות בעמודי האינסטגרם והפייסבוק של שיפריט אביב, כולל קישור הרשמה

מאין המימון לפעילות?

כל השירות והליווי והבגדים הם בחינם, ללא תשלום. אנחנו אוספות את הבגדים מתרומות ומבוטיקים. 'דיסקריט הילה' למשל תרמו לנו המון בגדים חדשים עם טיקטים, וכל מיני בוטיקים קטנים תרמו לנו נעליים כולל קופסאות. הכל חדש או במצב מעולה. גם מה שאספנו מתרומות, הברירה היא קפדני ביותר - רק מה שהיינו רוצות ללבוש בעצמנו, לא מתחת לרמה הזאת. גם עם ישראל התגייס בהמוניו לתרום בגדים ואביזרים או 'ניקה' מדפים - אנחנו לא צריכות ביגוד נוסף לחנויות. אנחנו גם משתדלות לשמור על קיימות - כשהחנויות הראשונות נסגרות, הבגדים שנותרו מועברים לסניפים החדשים, ורק אז מתבצע איסוף של בגדים נוספים.

יש התייחסות מיוחדת לאישה הדתייה?

בכל חנות אנחנו מקפידות על מגוון מבחינת צניעות. יש הרבה נשים דתיות מהדרום, ולכן הקפדנו שיהיו שמלות, חצאיות ואפילו כיסוי ראש.

לאור המצב, הפורמט שונה מהרגיל?

כן. בדרך כלל המפגשים הם פרונטליים, אבל לאור המצב עברנו לזום. הסדנאות וההרצאות בתקופה הזו הן ללא עלות. ההרגשה שלנו היא שצריך לתת מענה ראשוני, קצר מועד, ללא עלות, כדי לאפשר מרחב שהוא קצת שונה במהלך היום ולאפשר מרחב נשימה. ההרצאות הן חד-פעמיות ונמשכות שעה עד שעה ורבע, והסדנאות בנות 3 עד 9 מפגשים - תלוי בביקוש. לפעמים גם יוצאת סדנת המשך. אני מנסה מאוד להבין את השטח, מה נשים צריכות בתקופה הזאת, ולבנות את המענה בהתאם.

אילו הרצאות חדשות יתקיימו בקרוב?

הרצאה לנשים בנייה כלכלי בזמן מלחמה; הרצאה על תקשורת עם מתבגרים וילדים סביב אירועי חיים מטלטלים; הרצאה על פיתוח חוסן מנטלי בזמן מלחמה; הרצאה למבקשות מקלט או שחוזות גירוש קשים - על מלחמה בתוך הבית ולמלחמה בתוך הבית. ודאי יהיו רעיונות נוספים, ונראה בשטח מה נשים ואנשים צריכים, ובהתאם לזה נפתח מענים נוספים.

מהן התגובות שאת מקבלת מנשים שהשתתפו בסדנאות או בהרצאות?

תגובות מאוד מאוד טובות: איזה יופי, איך המנחות מצליחות בתקופה כזאת לתמוך ולתת כלים, ביקוש לסדנאות המשך. אנחנו מספקות הקלה וכלים כדי להתחיל לטפל בפצע שעדיין מדמם. בצעדים קטנים.

פרטים נוספים על התוכניות והרשמה בקישור: <https://worldwizo.ravpage.co.il/workshop2>

עדי נכ-דיזוביץ', מנהלת תוכניות נשים והורים בזמן מלחמה מטעם ויצו

עו"סית, בעלת תואר שני, פסיכותרפסיטית, מדריכה ומנחת בקבוצות, מנהלת תוכניות לקידום נשים ביוצי מגיל 18 ומעלה בזוגיות ואם לילדה (בת 4.5), מנס ציונה.

איך נולד המיזם?

באופן שוטף יש לנו תוכניות למען נשים והורים. ההרצאות והסדנאות היו אמורות להיפתח מייד אחרי החגים - 31 סדנאות והרצאות ברחבי הארץ, בקבוצות. בגלל המלחמה הוחלט לעצור הכל ולקיים הרצאות וסדנאות שמותאמות למצב.

למי מיועדות ההרצאות והסדנאות?

לנשים במצבים שונים. הסדנאות הראשונות היו עבור בנות זוג של מילואימניקים שנלחמים בחזית; הייתה סדנה להורים (בעיקר השתתפו אימהות) לחיילים שיצאו למלחמה; ובמקביל היו סדנאות התנהלות בשעת מלחמה לאימהות יחידניות, שזאת אוכלוסייה שאנחנו בדרך כלל עובדים איתה; פתחנו גם סדנאות להורים לילדים בשעת מלחמה - איך לתקשר את המצב הקשה הזה לילדים.

עד מתי תימשך ההפוגה?

בהנחה ש...

בהנחה שראש הממשלה בנימין נתניהו מתכוון למה שהוא אומר, ובהנחה שיצליח לקיים זאת, נראה שכבר יש תשובה לשאלה שמטרידה רבים בישראל - מה יהיה עם עזה לאחר תום המלחמה הנוכחית. נתניהו, במסיבת עיתונאים במוצ"ש, אמר כי לא יסכים לוותר על השליטה הביטחונית ברצועת עזה "בשום מצב". כלומר, צה"ל ימשיך לשהות (שלא לומר - להתבוסס בבוכן) שם לאורך ימים ושנים? לא מחייב. "שליטה ביטחונית כוללת יכולת להיכנס מתי שרוצים כדי לחסל מחבלים שיכולים לצוץ מחדש". כלומר, לא צריך להישאר שם 24/7. משטחים את הקרקע, מציבים 'כלי ירייה' (ביבשה, באוויר ובים) ומצלמות, וכל מה שזו - בום טראח. היה הרבה יותר קשוח מהנעשה זה שנים בשטחים ביו"ש שבניהול פלשתיני אך בשליטה ביטחונית ישראלית. ולנשיא ארה"ב בידן - שלא מחמיץ הזדמנות להכריז על חזונו של שתי מדינות, זו לצד זו, כשהרשות הפלשתינית בניהול אבו מאזן מנהיגה הן את יו"ש והן את עזה שלאחר המלחמה - מבהיר נתניהו דרכנו, אזרחי ישראל, ש"לא יכולה להיות שם (בעזה) רשות שמשלמת למשפחות של מרצחים לפי מספר נרצחים. לא יכולה להיות שם רשות שמי שעומד בראשה לא גינה את הטבח הנורא הזה יותר מ-30 יום אחרי". אז הבנו: אי"ה ובעזרת צה"ל והסיוע האמריקני לא יהיה

אם אנחנו המבוגרים השפויים בכאילו, חזרנו להתווכח על פוליטיקה ממש כמו אז, סביר שביום שאחרי המלחמה, הקרע שהיה בחברה יחזור – אם לא יעמיק

חמאס; והרשות הפלשתינית, מבחינתו של נתניהו, יכולה לשכוח מהחלום שלה לחזור ולשלוט על עזה, כפי שהיה לפני שחמאס העיף אותה משם. ומה באשר לקולות הנשמעים בימין הכי ימין, כמו תנועת ריבונות וכמה רבנים, ש'כבשנו/ שחררנו' עתה את עזה כדי ליישב אותה ביהודים? על זה ענה נתניהו: "לא, אני לא חושב. זה לא יעד ריאלי. אני אומר את זה בצורה הכי ברורה". (ותראה: מפלגות הציונות הדתית ועוצמה יהודית לא עלו על בריקדות בגלל דבריו). מה כן? מיטוט שלטון החמאס ושליטה ביטחונית ישראלית מלאה, שתכלול את פירוז הרצועה, כדי להבטיח שלא יהיה יותר איום מכיוונה על אזרחי ישראל. דומני, שרוב רובם של אזרחי ישראל היו חותמים על 'תוכנית העבודה' הזו של נתניהו. לא בטוח שהאמריקנים. כן בטוח שנתניהו לא חושב כמו שחשב, והתבטא אחד משרי ממשלתו אך לפני כחודש וחצי, שביידן צריך לשותק ולא להתערב בנעשה פה. לומדים בדרך הקשה.

האתגר

לתחושת, השאלה - מה הלאה, כיצד להתמודד עם הנושא דלעיל, ובעיקר מה עושים עם הפלשתינים, תעלה למקום גבוה בסוגיות שיעסיקו את החברה כאן. עזה עוד תהיה, לדעתי, הסיפור הקטן. העולם ("העולם כולו נגדנו"), ובכלל

זה מעט הידידות שעוד נותרו לנו וארה"ב בראשן, מיליוני הפלשתינים שלידינו, סעודיה ונסיכויות המפרץ שישראל מחזרת אחריהן - כולם יחפשו, ואם לא ימצאו, הם ימציאו את הלינקג' - הקשר, שבין פתרון מוסכם לסוגיית עזה לזו של בעיית מיליוני הפלשתינים שנכון לעכשיו יושבים ביו"ש. הכי קרוב למרכז הארץ שלנו. ברור שתהיה בבחישה בעניין וכנראה גם בחיפוש אחר פתרון מוסכם, מעורבות של מדינות זרות, קרובות ורחוקות. ברור שהן יקשרו את הסוגיה הזו לעומק תמיכתן ועזרתן לישראל, ונראה כי מצטמצמת האפשרות להמשיך לטאטא את הסוגיה הזו של "הפלשתינים" לימים "נוחים יותר". באזור שלנו אין "ימים נוחים". גם ברור שכדי שמדינת ישראל תוכל להתמודד עם הנושא המסוכן והמסוכן הזה בדרך האופטימלית, תוך עמידה בלחצים בינלאומיים כבדים, עליה קודם כל להיות מאוחדת בתוכה. כן, גם במגרש הפוליטי. כולם שם מודעים למצב הסכוכ. במצב זה דרושה קואליציה של 80-90 חברי כנסת. זה היה משדר לעולם חוזק עצום. חבל שיש פוליטיקאים המחשיבים עצמם לבכירים, שאינם מצליחים להתעלות לגודל השעה. בעיניים שלי, אולי יש מקום לשקול (תוך היערכות רצינית ומקצועית לכך) שבסוגיה הרגישה והקריטית הזו של איזושהו פתרון ישים, קביל על ישראל, לסוגיה הפלשתינית,

ייערך בישראל משאל עם רציני, תוך הבהרת הסוגיה לפרטיה - על כל יתרונותיה וחסרונותיה. שהעם יאמר את דברו ישירות, לא באמצעות פוליטיקאים. להרגשתו, אם הכרעות יתקבלו על ידי העם (אפשר לקבוע שדרוש רוב של 66 אחוז, למשל), גם מי שהצביע נגד ההחלטה יחיה איתה יותר בשלום, מאשר לו נתקבלה ההכרעה בידי פוליטיקאים, שפעמים רבות אינטרסים אישיים של שררה קובעים כיצד יצביעו.

האם נשתנה?

האם לאחר שתסתיים המלחמה הזו, תחזור מדינת ישראל להיות כפי שהייתה לפני? רבים מתפללים ומקווים שלא. שייפסק הקיטוב החברתי שהיה כאן בשנה האחרונה, שפוליטיקה לא תהיה מילה גסה, שהמערכות הפוליטיות והמשפטיות יחזרו לקבל - אבל בזכות ובצדק - את אמון הציבור בהן. שהערכות ההדדיות שמאפיינת את הימים האלה תימשך, ועוד ועוד.

אני ממש רוצה להיות אופטימי, אבל אחריי מפגש עם חברים במוצ"ש האחרון, אני כבר לא בטוח שהרבה ישתנה. כולנו שם הסכמנו לבקשת המארחים 'בלי פוליטיקה', אך כעבור כשעה של סיפורי נכדים, זה קרה: אחד 'שיחרר קיטור' נגד 'הצד השני', שני החזיר לו מנה אחת אפיים, והמבוכה היתה רבה. כמי שלא הצליח להתאפק ו'תרים את חלקו' למהומה, יצאתי מהערב הזה בתחושה נוראה. אם אנחנו, המבוגרים השפויים בכאילו, ככה, הרי שביום שאחרי המלחמה, הקרע שהיה בחברה יחזור - אם לא יעמיק. ובאמת, אני לא יודע לאן נגיע. הלוואי שאתבדה.

גיבורות

התקשורת הישראלית מרבה לחשוף בפנינו סיפורי גבורה מהקרבות, ובהם לא מעט סיפורים על לוחמות גיבורות ממש. כל כתב שהביא את סיפורן (הכל כמובן באישור דובר צה"ל, ואולי אף בדחיפתו) הוסיף שגבורתן זו תשים קץ לשאלת שילובן של בנות ביחידות הלוחמות כולן - שאלה שכידוע, עומדת בפתחו של בנין, שאף נדרש לאחרונה

בנושא, ובעקבות זאת צה"ל פתח בפני הבנות יחידות מיוחדות נוספות. ה-סיפור, בה"א הידיעה, על גיבורה שקיבלה את התואר הזה מייד עם התקפת מחבלי חמאס, הוא של רכזת הביטחון של קיבוץ ניר עם, ענבל ליברמן בת ה-25. בתחילת הירי לעוטף שמעה הרבש"צית רעשים באזור - שונים מרעשי המטחים שרגיל הקיבוץ לספוג. בתושייה בלתי נתפסת היא החליטה להיות נאמנה לתחושת הבטן, פתחה את הנשקיה והעמידה כיתת כוננות - שחיסלה 25 מחבלים במשך שעות של קרב.

יש גם סיפורי גבורה על מג"דית המפקדת על חייליה בתוך עזה, על עשרות רופאות וחובשות המסעירות עם הכוחות הלוחמים ומצילות חיים, ועוד ועוד. אין ספק כי תיעודים אלה יעודדו בנות להתגייס לצה"ל בכלל וליחידות קרביות בפרט. כבר דווח על גידול של עשרות אחוזים במוטיבציה של בנות להתגייס לצה"ל, כולל גידול בשיעור הבנות הדתיות המבקשות לעשות כן. אפילו בנות דתיות שכבר השתחררו משירות סדיר בצה"ל ביקשו עתה להתגייס למילואים, כולל בנות נשואות.

האם דברים אלה יביאו לשינוי כלשהו ביחסם של רבנים, ובכללם רבני הציונות הדתית, לעניין? אין מה לצפות. אם להבנתם ההלכה אוסרת זאת, אז אסור, גם אם תפקידן חשוב. הרבנים המתירים גיוס בנות, גם אם בדיעבד, אינם זקוקים להוכחות דלעיל. והבנות? כל אחת לשיטתה. לא בטוח שאיסור או היתר מרבנים זה מה שקובע אצלן.

כידוע, אחת ההתנגדויות לפתיחת היחידות המיוחדות לבנות (מעבר לעניינים הלכתיים ובריאותיים אחרים) היא כיצד זה ישפיע על שירותם של בני ישיבות ההסדר, שמשקלם ביחידות הלוחמות הוא עצום, כולל בפיקוד. בזמנו היו ראשי ישיבות הסדר, ולא רק מקו הר המור, שהתריעו כי אם ייפתחו יחידות מעורבות כאלו, הם יורו לתלמידיהם שלא ללכת אליהן. סיפר לי בשבת האחרונה חבר שבנו הדתי יושב בתומ"ק (תותח היושב בכלי דומה לטנק) עם חיילת, שהוא מרגיש מאוד מאוד לא בנוח עם החיכוך הכפוי הזה.

גם בעיניים שלי, ה'ליברליות' הזו היא בהחלט בעיה הדורשת פתרון. צוותים נפרדים או לא יודע מה. סוגיה נפוצה זו עומדת בפתחו של הרמטכ"ל.

כך או אחרת, שרון בריק-דשן, מנכ"לית ארגון קולך, פרסמה מאמר באתר 'כיפה' ובו קראה לשלב רבניות צבאיות שיהיו חלק בלתי נפרד מיחידת הרבנים ברבנות הצבאית. הן יהיו כתובת תורנית, הלכתית ואישית לחיילות וישלימו את הריק הקיים בעולמן הרוחני של חיילות.

בריק-דשן: "לאורך השירות החיילת הדתית נתקלת בסוגיות הלכתיות וחברתיות חדשות לבקרים. הסביבה הצבאית לא תמיד מאפשרת קיום שגרה דתית, והרבנים הצבאיים לא יכולים להוות כתובת לחיילת צעירה בנושאים אינטימיים ונשיים. הדבר הזה נכון ביתר שאת בתקופת מלחמה תובענית. לאחר מתקפת חמאס האכזרית, יש בצה"ל חיילות רבות הזקוקות לליווי תורני ואמוני ממי שמחזיקות את השפה הצבאית והתורנית כאחד. רבניות שיהיו מודל השראה, יעטפו אותן בשפה של תורה וחיוך, וידעו לתת מענה מול משברי אמונה וזהות תוך הבנת המסגרת התעסוקתית והאווירה הצבאית. הצורך דחוף מאוד אצל הצעירות המשרתות כתצפיתניות וסמב"ציות, בחדרי המודיעין והמבצעים, ביחידות הרפואה והנפגעים, ובכל תפקיד שעלול לקדם מועקה ומצוקה לאורך ימים אלו". חומר למחשבה.

החטופים

כבר 6 שבועות ש-240 החטופים מוחזקים בידי חמאס ושאר ארגוני הטרור שבעזה. המשפחות של חלקם דורשות מהממשלה לפעול לשחרור כל החטופים כמקשה אחת, כמו שנחטפו יחד, בלא הבחנה בין ילדים, נשים, זקנים או חיילים. הלוואי שכך יהיה. לא בטוח שזה מציאותי, אבל לא נכון לבוא בטענות אליהן; יש משפחות שדורשות מהממשלה להסכים להחזיר מחבלים הכלואים בישראל. גם לזה הממשלה מוכנה; יש הדורשות פעולות צבאיות להחזרת השבויים שלנו. מישוה חושב שבצה"ל ובשב"כ לא עובדים על זה? לא רוצים את זה? "אל תדון את חברך".

צילומים: דו"צ והרשתות

הפרלמנט של גולני

כוחות גולני בפרלמנט של חמאס בעזה.

הלל בבארי

תפילת הלל בר"ח כסלו בבית הכנסת של קיבוץ בארי עם יצחק מאיר.

צילום: ארנון בוסאני

על חומותייך ירושלים

עיריית ירושלים האירה את חומות העיר העתיקה בתמונותיהם של כל החטופים שנחטפו לעזה. ראש העיר, משה ליאון: "ירושלים, יחד עם כל תושבי מדינת ישראל, מייחלים ומתפללים לחזרתם במהרה של החטופים הביתה. כולנו מחכים לכם בבית".

"בשבילי, מחנה שורה הוא שער גן עדן"

חברות יקרות,
עוד מעט שבת.

כמעט שלושה שבועות
מאז שהתחלנו להתקבץ
אחרי שבת שמחת תורה,
בלי לדעת שנישאב לאירוע

מלא הוד, קדושה, כאב וגדלות.

החללות הוסיפו ובאו במקום בלי חלל. כיסינו אותן בכל
מה שיכולנו, ומתוכנו חשפנו כל מה שיכולנו לבורא עולם.
שמרנו עליהן כמו אמא לביאה, שאבנו את כל כוחותינו
לשליחות שאליה נקראנו.

היו רגעים ששאלתי את עצמי: מה ה' רוצה? זה היה גדול
ממני... התפללתי: אנה ה' כי אני עבדך... אני פה בשליחות
שלי. אני זוכרת תוך כדי ריצה שחשבת: איזה טוב ה', שומע
תפילה. נזכרתי אז בברכת הכנים שקיבלתי מאבא שלי
בערב יום כיפור, ובירכתי את ילדי שלי, ואיך ריכונו של
עולם שלי שמע אותה: "יהי רצון מלפני אבינו שששמים,
שיתן בלפך אהבתו ויראתו, ויתגא יראת ה' על פניך כל ימי
חייך שלא תחטא, ויהא חשקך בתורה ובמצוות. עיניך לנכח
יבטו, פיך ידבר חכמות, ולפך יהגה אימות, ידיך תהיינה
עוסקות במצוות, רגליך ירוצו לעשות רצון אביך שששמים".
איך זכינו, אנחנו, חברות נשים, לחלק הקדוש הזה,
לשליחות שהיא פלא? וידינו עסקו, ורגלינו רצו, וכמה
אהבנו, וכמה יראנו... איזו זכות שה' בחר בנו מכל הנשים.
ואז, לאט לאט, התרוקנו המסדרונות בין העולם הזה לעולם
הבא, ריחות גן עדן נשבו בינינו, ורק הצעקות מחרישות
האוזניים של כל אחת מהבנות שלנו סירבו להיבלע בקירות
החדר. ראינו אותן כששתקנו. הן נשארו לנצח לנסר ברקיע.
נפרדנו מהן לאט לאט, אחת אחת, ומה שראינו נשאר בינינו
ובין אבינו מלכנו (נקום נקמת דם עבדיך השפוף). כגודל
הרוע והחמס, גודל הקדושה והטהרה.

חברות קדושות שלי,

תודה על הזכות לשרת בקודש יחד. בשבילי, מחנה שורה
הוא שער גן עדן.

כאן נלחמתי את מלחמתי בחמס, ברוע, בחילול ה'. כאן
טבלתי עם החיילות שלנו בנהר די נור. משורה חזרתי
הביתה, לפסוק בקהלת: "יהי יתן אל לבו". יותר מאי פעם,
אני רוצה לייקר את החיים; שידי יעסקו במצוות ורגליי
ירצו לעשות רצון אבי שבשמים - להוסיף חיים, להוסיף
טוב, להוסיף אחדות.

"בלע המות לנצח ומתה ה' דמעה מעל כל פנים וחרפת
עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר" (ישעיהו כה, ח)
באהבה גדולה,
ט"ס

(הכנתת היא אחת מהקצינות המשרתות בבסיס שורה,
שאליו מופנות גופות החללים)

ד"ר חנה קטן

רופאה גינקולוגית מומחית בכירה, נשיאת המרכז למשפחה במכללת אורות, מחברת ספרים בנושאי נשיות ומקדמת בריאות נשים.
שבעה בנים וחתנים שלה מגויסים ללחימה בימים אלה.

חבלי לידת הגאולה

כמו לוליין בקרקס, מגלגלת בידיה האישה המודרנית כדורים בצבעים שונים ומחליפה בקצב כובעים ססגוניים - הכל בהתאם לסיטואציות השונות ולתפקידים השונים שבחייה. היא אחות רחמנייה לעת פציעתו של ילד, ובחוושים אימהיים מחודדים היא מאלתרת חבישה מקצועית להפליא, גם אם לא זכתה ללמוד בקורס מד"א: היא כלכלנית לעת הצורך ומכלכלת את צעדיה ודואגת לצורכי בני הבית; בכל ערב היא עטה בלהט, כמטפס הרים מקצועי, על הררי הכביסה, ומגהצת ומקפלת ומסדרת; היא נותנת לילדיה בשיעוריהם בכל המקצועות; היא קולעת חלות וקולעת צמות ומעצבת תסרוקות; והיא גם מעצבת הפנים של ביתה, ובעיקר מעצבת את פני הדור. היא מומחית בסידורי פרחים, כשהפרחים הכי יפים גדלים בתוך רחמה. היא מייבשת כביסה ובעיקר את דמעות ילדיה; היא מתקנת את כלי הבית, ובעיקר לבבות שבורים; היא במילואים כל ימות השנה, גם בשבתות ובחגים, ומעולם לא תאמר די. וכעת כל כך הרבה נשות חאקי נמצאות בעורף, גיבורות שכאלו.

"אני מוצאת את עצמי אומרת שוב ושוב שהרבה יותר קל ללדת אותם, מאשר לשאת אותם על הלב בתקופה הזאת"

האימהות הבוגרת היא משהו אחר. אין את ההתעסקות הפיזית, הקימה בלילות להגנה או הרגעת בכי עקב חלום בלהות. הילדים כבר אינם על הידיים, ובכל זאת זה כבד קצת יותר. כשבן נשוי או חתן יוצא למילואים או למלחמה ארוכה, ומשאיר 8-9 ילדים קטנים ואשה הרה או מיניקה - יש דאגה בלב, פרפור שלא פוסק, זה לא סותר את האמונה בכך שהכל בהשגחה עד הפרט האחרון ושיש ריבון לעולם, ושזאת מלחמה צודקת שבאה להרים את כבוד קרן ישראל. על משכבי בלילות וזחלות להן לאורך חוט התודעה שלי כל כך הרבה תמונות, ואותן אני מנסה להסות על ידי מחשבות טובות. אבל הלב לפעמים לא מרפה. לא סתם כתוב "רחמי האם על בנה", רחמים מלשון רחם. האיש יכול לישון בשקט. הסיבה: אין לו רחם. ובכלל, כל הרחמים של נשות ישראל מתחברים יחד ויושבים כעת על המשבר לקראת הלידה הגאולית שעומדת להופיע. הציירים כואבים כל כך. אני מבקשת הרדמה אפידורלית (כך ביקשתי בכל הלידות). רק שיבוא כבר משיח צדקנו, שיבוא.

יש מציאות שבה הילדים גדולים מהאמא. כך אני מרגישה. לא ביולוגית, אבל רוחנית, תודעתית, אמונית. ילדיי נמצאים בסקלה אחרת לגמרי ממני. אני מוצאת את עצמי אומרת שוב ושוב שהרבה יותר קל ללדת אותם, גם ללא אפידורל, מאשר לשאת אותם על הלב בתקופה הזאת. כן, אני מזמינה 13 לידות רצופות ללא אלחוש, ורק שיחסכו לי את הדאגה האימהית כפי שאני חווה כעת! אני יודעת כל כך יפה להעביר שיחות על התארכות חבל הטבור, על הצורך לשחרר ולתת לילדים שלנו לחיות את חייהם על פי רצונם. אני גם יודעת שכעת מתגלים במעשיהם חלק ניכר מהרצונות והאידיאלים הכמוסים שניסיתי להנחיל להם בדם, ביזע וכדוגמה אישית. והנה, הגיעה השעה, ואני 'משלמת את המחיר' של הפנמת הערכים האלו.

ברור כשמש שתקופת ההורות מתחילה עוד בזמן שהעובר שוכב לו בנחת במעי אמו. ואכן, לפני למעלה מ-50 שנה הכריז פרופ' איאן דונלד, חלוץ העל-קול (אולטרסאונד) במיילדות, ש-40 השבועות הראשונים שבהם חי העובר במעי אמו חשובים להתפתחותו ומשפיעים על מהלך חייו ועתידו יותר מ-40 שנות חייו שלאחר מכן. במילים אחרות: הדרך הטובה ביותר של המדינה להשפיע על אזרחיה העתידיים היא להשקיע בהם בתקופת ההיריון. המסקנה המתבקשת, לכאורה, היא פשוטה ביותר: הצורך בהכרה בחשיבותו של מעקב ההיריון השגרתי, ובהרמת קרנם של רופאי הנשים העוסקים במלאכת הקודש. ואכן, מתברר שהסביבה התוך-רחמית מתווה את המסלול שבו העובר מובל אל החיים החוץ-רחמיים עלי אדמות, ושהיא משפיעה באופן משמעותי על הדרך שבה אותו אדם בסוף ימיו, ייפרד ממתנת החיים. מערכת זו מפוקחת היטב, ובורא כל בשר הוא שמפליא לעשות. קיימת תוכנית אלוקית שגורמת ל'תיכנות' העובר. לדוגמה: בעולם רווי סכנות מבית ומחוץ, האם ההרה מוצפת מתחים ודאגות, וכך היא מעבירה מסר תוך-רחמי לעובר שיש צורך בערנות לקראת ההתמודדות העתידית מחוץ לרחם, וזה משפיע על אופיו לכל החיים.

אז אמא מאוד משמעותית בעיצוב חייו של העובר שברחמה. אבל גם אחר כך אמא נשארת אמא. ויש פעמים שהשליחות הזאת קצת 'מתפקשת', כשהייתי עובדת בתורנויות ארוכות ומומשכות, היו ילדיי מתעוררים עם שחר ונכנסים בזריזות לחדר - להספיק לפטפט לפני שאני יוצאת לעבודה של יומיים רצופים מחוץ לבית. הם כל כך רצו שאהיה ריתמיקאית או מורה, אך הם הבינו שאמא עוסקת בעבודת קודש ושיש לה מרפאות עמוסות בנשים הרות שזקוקות לעזרתה. אז הייתי חריגה, אבל נדמה לי שהיום, כפריסה רחבה, האימהות שלנו בעולם המודרני לובשת פנים אחרות.

שנאת חינם?

מאז שהחלה ההתקפה על ישראל, הבן שלי שאל אותי כמה פעמים: "למה שונאים אותנו? מה עשינו להם שרוצחים לנו תינוקות? בסך הכל לקחנו מהם את הארץ שלנו". אלה שאלות כבדות משקל. מה מקור השנאה? מהן הסיבות לאנטישמיות? כבר בפתיחת הפרשה אנו נחשפים למאבק בין שני האחים, יעקב ועשו, המתחיל כבר מרחם אמם. זהו מאבק אפרורי. חז"ל אמרו זאת במדרש: "הלכה, בידוע שעשו שונא ליעקב". ככה זה. השנאה היא אונטולוגית, אין לה הסבר.

מצד שני, מאוחר יותר אנו כן מתרשמים שיש סיבה לשנאה: עשו שונא את יעקב כי הוא לקח ממנו הן הברכה והן את הבכורה. כלומר השנאה איננה אפרורית או עוד מרחם אמם, אלא לאחר הלידה התנהגותו המזלזלת ומלאת השקר של יעקב כלפי עשו, היא שהולידה את השנאה הזאת.

שאלה זאת העסיקה, מעסיקה ותעסיק אותנו תמיד. ככלל, יש שתי דעות בעניין: לפי האחת יש סיבה לאנטישמיות; ולפי האחרת, לאנטישמיות אין סיבה. האם באמת אנטישמיות היא תופעה שאין לה הסבר?

בימים ההם בזמן הזה, חמאס ומרעיהם שונאים את ישראל. זאת הלכה. אך אולי בכל זאת יש משהו שהיהודים אשמים בו המעורר את רגש השנאה שלהם כלפינו? ואיך ההיסטוריה של יהודי אתיופיה יש בה כדי לשפוך אור בעניין? כהרגלנו, נטייל מעט בהיסטוריה של יהודי אתיופיה כדי לענות על שאלותינו. אף שיהודי אתיופיה שמרו על הייחודיות שלהם כיהודים, הם לא היו נבדלים במראה או בלבוש מיתר שכניהם האתיופיים שאינם יהודים. לא היה משהו חיצוני - חזותי או התנהגותי - שיעורר סיבה לשנאה אותם. חרף

זאת, עולה מהמחקר ההיסטורי (וכמובן מניסיון אישי כמי שחווה אנטישמיות) שהשנאה כלפי יהודים תמיד הייתה, והיא פשוט לבשה צורות שונות. למשל התמחותם של בני ביתא ישראל במלאכות החימר, האריגה והבנייה, הייתה תולדה של איסור בעלות על אדמות, שנכפה עליהם תחת שלטונו של הקיסר הנוצרי איסחק (-1430). איסור זה אילץ את בני ביתא ישראל לבצע הסבה מקצועית, מנכסי דלא נייד וחקלאות לעבודות ניידות, כגון נגרות ועבודות בחימר ובברזל. "לפי המקורות, אמר איסחק לבני ביתא ישראל: מי שייטבל כנוצרי יוכל לרשת את אדמת אביו. מי שלא יעשה כן יהיה לפלאסי [...] אין כמעט עוררין על כך שמלכותו של איסחק מציינת את תחילתה של המדיניות ארוכת הימים לנשל את ביתא ישראל מאדמותיהם..." (סטיבן קפלן)

תהליך זה הוליד את הצורך במציאת אסטרטגיות כלכליות חדשות. חלקם הגדול של בני ובנות ביתא ישראל השלימו עם הנסיבות והחליטו להמיר את נכסיהם הגשמיים בנכסים בעלי יכולת השתכרות, כמו מלאכות הקדרות, הנפחות והאריגה (QUIRIN, J.A.). אין ספק שמהלך זה, שחולל תמורות בעולם העבודה והפרנסה של ביתא ישראל, תרם באופן לא מבוטל להישרדותה של הקהילה מבחינה כלכלית. בתקופת בניית גונדר, בני הקהילה אף היו שותפים חיוניים בבניית העיר.

עם זאת, העיסוק במלאכות הללו, על אף יתרונותיהן הכלכליים, גבה מחיר חברתי כבד: מלאכות אלו סימנו את ביתא ישראל כמעמד נבדל, נחות ונמוך בהיררכיה החברתית הכללית "בעיני הנוצרים, היו היהודים מעין כת טמאה ובוזיה למחצה. עיסוקם בנפחות נתן

להם הילה של עושי כשפים. נחיתותם הומחשה באיסור שחל עליהם להיות בעלי אדמות" (חגי ארליך).

עכשיו נותר להבחין בין הסיבה לתוצאה: האם עצם העובדה שנאסר על ביתא ישראל להחזיק קרקעות פרטיות, הוא שהוביל אותה לעסוק במלאכות הללו ולכן היו בני הקהילה קרובים להיתפס כנחותים; או שאיפכא מסתברא: העיסוק במלאכות הללו, שממילא נחשבו נחותות בחברה האתיופית, הוא שהביא לנישולם של בני ביתא ישראל מאדמות פרטיות? יהודים הצליחו בכל מקום ובכל תחום, אם זה בנפחות, באריגה ובקדרות, ואם זה בחקלאות ובעבודת השדה.

כך או אחרת, נראה כי ביתא ישראל נלכדו בתוך מציאות דתית וחברתית שבה, מצד אחד, הביא אותם האיסור להחזיק בקרקעות לעסוק במלאכות שמיוחסים להן כוחות כישוף ומאגיה, ומצד אחר, העיסוק במלאכות אלה הביא ליחס שלילי כלפיהם מצד הסובבים אותם.

הסיפור של יהודי אתיופיה מזכיר לנו במדויק את ההיסטוריה של היהודים בכל מקום, בכל נקודה על פני הגלובוס ובכל זמן ועידנים, לפני התנועה הציונית, לפני הקמת המדינה, לפני קווי 48' ולפני קווי 67'. יחסי יהודים ונוצרים ומוסלמים באתיופיה, רוב הזמן היו טובים ומצוינים. זה אומר ומלמד אותנו שמצד אחד אסור לנו לחיות באשליה, ומצד שני עלינו להאמין שאפשר למצוא דרכים להוריד את חומות השנאה בינינו ובין שכנינו. לעולם הנוצרי זה לקח כמעט אלפיים שנה. אני מקווה שלעולם המוסלמי, בעיקר שונאי ישראל, ייקח פחות זמן. לטובת כל האנושות. בתקווה שהאנושיות הזהירה שלנו תעשה טוב לאנושות כולה.

לוחמה פסיכולוגית

נעמי (נִינִי) עיני
פסיכולוגית חינוכית ולוגותרפוטית,
בוגרת ב"ס מנלל למנהיגות חינוכית

שעתה של הרוח האנושית

בתחילת המאה ה-20 הגיחה לעולם גישה פסיכולוגית חדשה - "לוגותרפיה" (טיפול באמצעות מציאת משמעות), גישה שפיתח הנזירולוג והפסיכיאטר היהודי, ויקטור אמיל פראנקל.

טענת הלוגותרפיה היא שהאדם הוא יצור המחפש משמעות - סיבה וטעם לקיומו. לא כסף, לא כבוד, לא חברים. כל הנ"ל הם אמצעים או תוצאות או הזדמנויות לביטוי של מהותנו הפנימית. ומהי מהות זו? הרוח המפעמת בנו, הערכים המנחים אותנו בחיינו ואשר עבור מימושם אנו מוכנים אף למעשי הקרבה.

לו הייתם מתבקשים לרשום לפניכם מה הכי חשוב לכם בחיים - עבור מה אתם מוכנים להשקיע זמן וכסף, לוותר על שעות שינה, על נוחות פיזית וביטחון, לשנות תוכניות, לתרום דם או כליה, להגן בחירוף נפש - מה הייתם משיבים? התשובה לשאלות מעין אלה מבהירה לנו את ערכי היסוד שלנו ונוגעת במשמעות האישית שאנו מעניקים לחיים שלנו - הדברים שבשבילם אנו חיים.

על פי הלוגותרפיה, בידינו בחירה תמידית כיצד לחיות. בידינו להתבונן בחיים, על שלל אתגריהם, כמסע שיש לשרוד אותו (מה שאינו אפשרי - שהרי איננו יוצאים מן החיים בחיים) ובמידת האפשר ליהנות ממנו. או כמסע התובע מאיתנו לקחת אחריות אישית ולממש בעשייה בפועל, גם במצבים של סבל גדול, את עוצמתנו הרוחנית, כל אחד לפי אישיותו, משאביו וכישוריו. שיאו של מימוש זה נקשר עם עשייה למען ערך - אידיאל או למען הזולת.

פראנקל טען כי החיים מציעים לנו הגשמה של ערכים (מימוש רוחני) בכל רגע, וכי בריאות הנפש שלנו מבוססת על מתח קבוע בין מה שהשגנו עד עכשיו בחיים, לבין מה שעלינו עוד להשיג. בהקשר זה החיים מהווים עבורנו, בכל רגע, "קריאה" והזדמנות לפעול, אשר פעמים רבות איננו מודעים להן.

נחשול ההתנדבות, החסד, הציונות, החיבור ליסודות היהדות והרעות, שמתעורר כעת בימי המלחמה, מעיד כי הזווה מתורגמת על ידי רבים לפעמון כריזה והשכמה, הקורא להסרת האבק שהצטבר על עולם הערכים שלנו, משיקולי נוחות וכתוצאה של פחדים ומחסומי חשיבה שאימצנו לגבי זמן, כסף ומערכות יחסים.

גודל הרגע הוא שְׁעָתָה של הרוח. שעת מימוש הערכים המעניקים משמעות וסיבה לחיים. לפנינו הזדמנות לקחת אחריות ותפקיד בקידום העולם אל תיקונו. ובלשונו המרגשת של פראנקל: "להפוך טרגדיה לניצחון אנושי".

לתגובות: naomieini1@gmail.com

תישארי

אריה מישקין, רב"ט, לוחם
בגדוד 05, חטיבת הנח"ל

שיר מתוך אסופת השירים 'הנני'
- שירים של חיילות וחיילי צה"ל,
בסדיר ובמילואים, רובם הגדול
לוחמים בפועל במלחמה. הפרויקט
משותף למיפקדת קצין חינוך ראשי
בצה"ל, תא"ל אופיר לויס, ולכתב
העת לשירה 'משיב הרוח', בעריכת
אליעז כהן

שְׁכַּשְׁגִּיעַ הָעֶרֶב

תוֹכְלִי לְהַגִּיד

שְׁהָעֲנִים הַדְּלִילִים

הָאֵלָה שְׁעוֹלִים

מִהָאֶפֶק

בְּשַׁעַה הַקְּבוּעָה

זֶה בְּסֹךְ הַכֹּל

עָשׂוּ סָגֵל שֶׁל שְׁקִיעָה.

שעת מחנך

אבינועם הרש

מחנך ומעביר שיחות להורים מורים ונוער
בנושא גיל ההתבגרות

המילים הטובות של יוסי הרשקוביץ הי"ד

רק בלילה אמא שלו התקשרה ואמרה לי שהם כל כך התרגשו מהווסטאפ ששלחת להם. "זה המתקן לנו את כל היום..."

נזכרתי בר"מ הנהדר הזה שיחי' ועל מנהגו, כאשר שמעתי על נפילתו של המנהל הנערץ של תיכון 'אורט פלך' בנים, יוסי הרשקוביץ הי"ד.

יוסי הכניס לבית הספר שלו את האפליקציה 'נקודה טובה', שכל תכליתה לעודד את המורים והמחנכים לשלוח כמה שיותר מילים טובות וחיוזקים לתלמידים שלהם. האפליקציה שולחת את הפרגון אוטומטית לתלמיד ולהוריו, עם גרפיקה של מתנה מרגשת.

סיון רהב מאיר מביאה את דבריו של חיים נחמן קובלסקי, מחנך בבית הספר שאותו ניהל יוסי הרשקוביץ הי"ד, על האפליקציה של יוסי:

"לא ניתן לתאר את הרוח החיובית שהדבר הקטן הזה הכניס לבית הספר ולכל היחסים בין המורים לתלמידים להורים. בדרך כלל, אם ההורים רואים שמחפשים אותם מבית הספר, הם רגילים לשאול את עצמם 'מה קרה הפעם?'. עכשיו הם שומעים באמצע היום שהילד שלהם הבריק בשיעור פיזיקה או עזר לחבר בהפסקה. וכשהילד חוזר הביתה, הם כבר מעודכנים בנקודות הטובות שלו מהיום. וגם אנחנו המורים מרגישים שאנחנו לא עוסקים כל הזמן בלהעיר, אלא גם בלהאיר. אני חושב לעצמי לאילו תחומים נוספים בחיים אפשר להרחיב את הכלי הזה..."

חשבתי על כל המילים הטובות שנאמרו בעולם הזה הודות להחלטתו של יוסי הרשקוביץ להכניס את האפליקציה של 'מילה טובה' לבית הספר שהוא מנהל, ואיך אנחנו יכולים בעזרת מילה טובה לברוא עולמות ולנפוח באנשים חיות. כולנו יודעים שבשביל להרוס אנחנו לא צריכים יותר מאשר מילה אחת לא במקום, רק חבל שחלקנו שוכחים שלפעמים שגם בשביל לבנות וליצור לא צריך יותר מאשר מילה אחת.

יוסי הרשקוביץ הי"ד כבר איננו. המילים הטובות שלו עוד יהדהדו ויבנו וייצרו וייפחו חיים עוד שנים רבות אחריו. יהי זכרו ברוך.

כשהייתי מחנך של כיתה ט', שמעתי על ר"מ אחד שהיה לו מנהג מקסים: בכל יום הוא היה שולח להורים מחמאות ונקודות טובות על הבן/הבת שלהם, והמנהג הזה היה פשוט המיס אותם.

הורה שפניתי אליו כמה פעמים בשבוע מפני שהבן שלו אתגר את כל המערכת שלנו, אמר לי פעם: "תגיד, יש גם דברים טובים שאתה רואה בילד שלי או שהכל תמיד רע?". חשבתי על השאלה שלו. וואלה הבן אדם צודק. כשהילד שלו מתנהג בסדר, אני לא אומר לו כלום, כי למה שאגיד בעצם? מה, הוא רוצה פרס על זה? תודה רבה באמת שהילד שלו לא הופך את בית הספר. ואז ניסיתי להיכנס לנעליים של ההורה ולהבין מה הוא באמת מרגיש כאשר המחנך של הבן שלו לא מפסיק לפמפם לו כמה שההתנהגות של הילד שלו גרועה וכמה שהוא חייב תיקון. איזה הורה מסוגל לשמוע כל היום תוכחות על הבן שלו? אז החלטתי לעצור רגע ולחפש נקודות טובות על הילד שלו. אפילו אחת, קטנה. רק תפרגן ותיתן להורה איזה קצה חבל שהוא יוכל להיאחז בו. שהוא ידע, ויותר מזה ירגיש, שהמחנך של הבן שלו מצליח לראות גם את התכונות הטובות שלו ולא רק לעדכן אותו כל היום במה צריך שיפור.

יום אחד עשינו ערב כיתה, וכמו בכל ערב צריך בסוף לנקות את הכיתה. לפני שניגשתי ואמרתי לאחד מהתלמידים לקחת מטאטא, הבחנתי באותו תלמיד מטאטא את הכיתה במרץ. הסתכלתי עליו: הוא היה שקוע כולו בפעולת הניקוי. בלי יח"צ, בלי קולות וברקים, פשוט ניקה. הייתי חייב לצלם את התמונה ולשלוח אותה בווטסאפ להורים שלו, והוספתי: "תראו את הילד המדהים שלכם! הראשון שהחליט לנקות את הכיתה מבלי שאמרתי לו כלום". ראיתי וי כחול וחיכיתי לתגובה שהתמהמהה.

שבחון
יחידות | חינוך | תרבות | אקטואליה

מוטי זפט
אביטל דואן
שבחון בע"מ ת.ד. 8021 פ"ת 4918001 פקס: 9239393-03
שי מאור 052-4090888
רחלי וינברגר 052-8907103
info@shabaton1.co.il
רננה קירשבוים
סטודיו גלילאו
הפצה: *9248 (ביום ו' עד השעה 09.00 בלבד)
moti@shabaton1.co.il | avital@shabaton1.co.il
www.shabaton1.co.il
ניתן לצפות בדה"ת שב' שבחון גם באתר www.tora.co.il

גא לא לקרוא בזמן התפילה | כל הזכויות שמורות
המודעות הן על אחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.

עורך:
עורכת המגזין:
המו"ל:
מנכ"ל:
מכירות:
ניהול הפקה:
עיצוב גרפי:
הפצה:
מיל מערכת:
אתר האינטרנט:

בעזרת מילה
טובה אנחנו
יכולים לברוא
עולמות
ולנפוח
באנשים חיות

מענק סיוע לתושבי הדרום והצפון

אם הממשלה החליטה לפנות אתכם,
יש לכם כתובת.

לפי

משרד התיירות מפעיל מערך המספק לכם פתרון אירוח במימון מלא.
למעדיפים פתרונות שהייה שאינם בהסדר המדינה, אתם זכאים
להשתתפות בהוצאות המחייה.

גובה המענק

200 ₪ למבוגר ו-100 ₪ לילד עד גיל 18
עבור כל יום ממועד הפינוי הרשמי ועד החזרה לשגרה

המחשה של סכומי מענק חודשי למשפחה

מבוגרים	ילדים (עד גיל 18)	סכום חודשי (ש"ח)
2	2	18,000 ₪
2	3	21,000 ₪
2	4	24,000 ₪
2	5	27,000 ₪

וכן הלאה, ללא מגבלה על מספר הילדים

לתשומת ליבכם: לא יינתנו הוצאות
מחייה בבית ימי שהייה במקומות לינה
שבהסדר עם המדינה ובמימוןה.

המענק יועבר ישירות לחשבון הבנק שלכם.
להגשת בקשה ופרטים נוספים כנסו לאתר
הביטוח הלאומי או במוקד 02-5393773

רמת יוחנן Ramat Yohanan

נווה שמיר - רמת בית שמש ה'
לשור ברמה אחרת

הטבות
מיוחדות
עד סוף
השנה

**חברת אלי יוחנן מהנדסים
מחזקת את עם ישראל
וכוחות הביטחון בעורף ובחזית.**

בפרויקט "רמת יוחנן", בלב הטבע, בנקודה הגבוהה ביותר
בשכונה המשקיפה לנוף פנורמי, מחכות לכם דירות 3-5 חד',
עם מפרט איכותי וסטנדרטים גבוהים.

חפשו אותנו ב- www.elybuild.com

בנק הפועלים בנק ירושלים בליווי

לפרטים חייגו:

***8398**

050-6325882